

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 180 Ft

XIX. évfolyam 11. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2012. november

Adj, Uram örök nyugodalmat elhunyt szeretteinknek!
És az Örök Világosság fényeskedjék nekik!

A tartalomból:

IN MEMORIAM:
Hanyecz László - 4. oldal

Rendezvéynaptár - 13. oldal

Önkormányzati hírek - 3. oldal

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA GYOMAENDRŐD ÚJ DÍSZPOLGÁRA

Október 23-án a nemzeti ünnep tiszteletére ez évben is ünnepi testületi ülésre került sor. A hagyományoknak megfelelően ez alkalomból adták át a helyi elismeréseket. Idén a Gyomaendrőd Díszpolgára címet **Dr. Turi-Kovács Béla** (a képen középen) endrődi származású országgyűlési

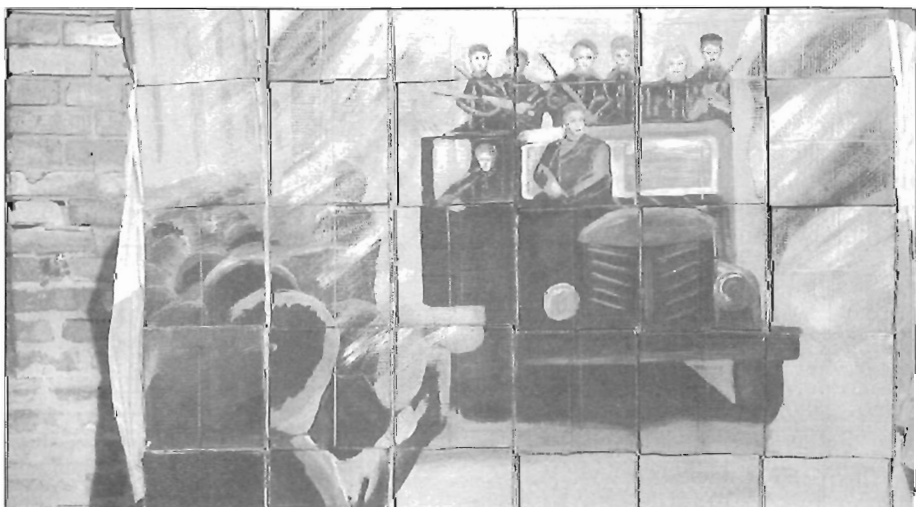
képviselő kapta meg. Gyomaendrődért emléklakett kitüntetésben **Dr. Jánosik Bertalan** házi orvos (a képen balról) és a **Kis Bálint Általános Iskola** részesült. A kép jobb oldalán Ágostonné Farkas Mária igazgató. Szerkesztőségünk szívből gratulál a kitüntetetteknek!

Szent Gellért-Nap - 7. oldal

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület szép napja
- 8. oldal

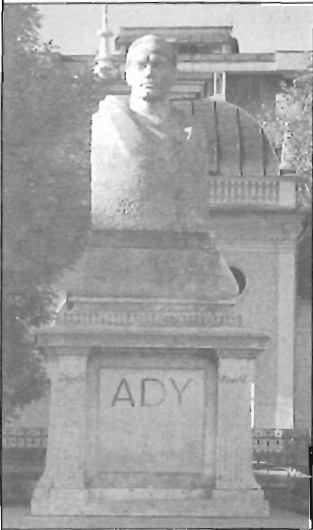
Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Újabb magyar állampolgárok

Október 11-én a gyomaendrödi polgármesteri hivatalban újabb határon túliak tettek állampolgársági esküt: **Zsögön Katalin**, **Zsögön Árpád** és **Matei Anamaria**. Évek óta mindhárman Gyomaendrődön élnek. Szeretettel gratulálunk az új magyar állampolgároknak!

A zárándoklat folytatódik...

2012. október 20-án szakmai kiránduláson vettek részt Szent László városában a Kner Imre Gimnázium és a Szent Gellért Katolikus Általános iskola pedagógusai, illetve egyéb lelkes résztvevők. A kirándulás vezetője Dr. Dénes Zoltán esperes, egyetemi tanár, ill. Szonda István néprajzkutató volt. A nap folyamán megtekinthettük Nagyvárad nevezetességeit, melyek a székes-egyház, a kanonoksr, a város főutcája, a Szent László templom, az orsolyiták temploma, zsinagógák és egyéb érdekes látnivalók voltak. Ugyanakkor sajnálattal vettünk tudomást arról, hogy jeles nagyjaink – többek között a Hunya és Endrőd községek számára jelentős Grócz Béla és Schiefner Ede – sírjait vandál módon feltúrták, valamint igyekeztek a magyar múlt emlékeit eltüntetni, sikertelenül. Elmondhatjuk, hogy ez a kirándulás felébresztette bennünk a nemzetért való tenni akarás nemes tüzét és a szülőföldünk iránti tiszteletet.

Hegedűs Bence

Sajtóapostolok Szegeden

Az egyházközségi lapok és internetes oldalak szerkesztőin XI. országos találkozóját a Magyar Katolikus Újságíró Szövetség (MAKUSZ) a Szeged–csanádi Egyházmegye és az alsóvárosi rencések közreműködésével október 12–14. között tartották meg Szegeden. Az eseményre az ország minden részéről, sőt a határtúlról, Kárpátaljáról és a Vajdaságból is érkeztek résztvevők.

A Gál Ferenc Főiskola dísztermében Kiss-Rigó László megyéspüspök köszöntőjében kiemelte, hogy egyetlen sajtómunkát sem lebecsülendő, jelentős szerepe van az egyház missziószolgálatában a legegyszerűbb egyházközségi értesítőknél, a folyóiratoktól kezdve a több oldalas, sok esetben színes lapoknak és elektronikus sajtótermékeknek is. Az egyházközségi kiadványok közösségformálók, növelik az identitástudatot, fontosak az evangelizáció szempontjából.

„A munkához idő, a jó munkához még több idő kell, és folyamatos tanulás. Műveljük a nyelvet, ne engedjünk belekeverni idegen szavakat, vagy divat diktálta fordulatokat! Küldetésünk teljesítésük minden körülmények között!” – hívta fel a mintegy negyven jelenlévő figyelmét Szikora József, a MAKUSZ elnöke.

Kipke Tamás, Táncsics-díjas újságíró az érthetőség, szabotárság és választékosság hármasság követelményét körüljáró felszólalásában kiemelte, hogy az újságírás célja az informálás, az olvasóformálása és a szórakoztatás. A végtermék megajándékozza az olvasót a jól informáltság komfortérzetével. A cikk legyen érthető, ne szoruljon magyarázatra. A tisztesség csak akkor érhető el, ha az újságíró vigyáz a sugalmazásra, a felhangokra. Alapvető követelmény a pontosság, amellyel a szerző annak mutatja a dolgot, ami: a jót jónak, a rosszat rossznak, a részt résznek, a nem egésznek. Véleménye szerint az erkölcsi hiba szakmai hibának nem eredményez. A Keresztény Élet című országos hetilap munkatársai műhelymunka keretében kitértek a szóhasználati kérdésekre, köznyelv eszközeire, a nyelvjárásra, a speciális egyházi szaknyelvi szóhasználatára.

A közösségi lapszerkesztők találkozójára ellátogató Bodonovics Jenő médiabiztos, aki a tömegtájékoztatás jogi kereteiről szolt a résztvevőkhez.

A vendégek értő vezetéssel járták végig a nemrégiben átadott Ferences Látogatóközpontot, illetve megtekintették a nagy sikerű Munkácsy-kiállítást a Móra Ferenc Múzeumban.

Szilágyi Edina

Erre a találkozóra kapott meghívást a **Városunk** újság főszerkesztője, aki kerekasztal-beszélgetés keretében bemutatta lapunkat.

Iványi László a Városunk újság főszerkesztője, Lázárné T. Bea, az újság gedi Liget c. újság képviselője, Szerdahelyi Csongor a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia sajtóirodájának vezetője és Bajnai István, a Battonyai Katolikus Krónika szerkesztője

Endrődön a Csókási zugban 2 szobás, összközműves ház eladó a holtág mellett. 06-20/257-94-59

Önnek joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület október hónapban

Október hónap eseménydús programokkal szolgált mind a város, mind a Képviselő-testület számára.

Városi programok közül néhány:

- Október 6-án „Gyógyító elődeink tárgyi emlékei” című kiállítás megnyitása az Endrődi Színház kistermében
- Népmese Napja járási szintű megrendezése
- Gondozási Központ szervezésében, egységenként került megrendezésre az idős emberek köszöntése az Idősek Hónapja program keretében
- Kormányhivatal látogatása városunkba /Járási Hivatal kialakítása végett történt egyeztetés
- Lakossági Fórum a városközpont kialakítása és a Polgármesteri Hivatal-épületének kijelölése végett
- Október 23-iki Nemzeti ünnep központi rendezvényére a gyomai városrészen került sor. Ünnepi beszédet mondott Erdős Norbert Békés megyei kormány megbízott, míg az ünnepi műsort a Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola diákjai adták.
- Szintén október 23-án az endrődi városrészen ünnepélyes keretek között táblaavatás történt a kommunizmus üldözötteinek emlékére. /Endrődiek Baráti Körének szervezésében
- Az október 23-iki ünnepi ülésén a Díszpolgári címet és Gyomaendrődért emléklapokat kiosztották.

Diszpolgári címet adományozott a város Képviselő-testülete **Dr. Turi-Kovács Béla** endrődi születésű Országgyűlési Képviselő részére. „Gyomaendrődért” emléklapeltt elismerésben részesítette **Dr. Jánosik Bertalan** nyugalmazott háziorvost, aki több mint negyven éven keresztül folytatott gyógyító tevékenységet városunkban, illetve a **Kis Bálint Általános Iskola** közösségét.

Október 11-én rendkívüli ülés keretében vitatta meg a Képviselő-testület a járási hivatal kialakításáról, az önkormányzat székhelyéről szóló előterjesztést. A hosszúra nyúlt, gyakran indulatoktól sem mentes vita során ismét több lakos is letette voksát a városközpont lehetséges kialakítása mellett. A szóbeli előterjesztésben a Polgármester történelmi pillanatnak nevezte a lehetőséget, mely szerint a harminc évvel ezelőtt egyesült város most végre elkezdheti az új központ kialakítását a két településrész között.

Mint ismeretes, 2013. január 1-től Gyomaendrőd járási székhely lesz, a Szabadság téren lévő Városháza patinás épülete pedig otthont ad majd azoknak a feladatoknak, amelyek ellátása járási kötelezettség lesz. Az előterjesztés szerint a Polgármesteri Hivatal költözne az üresen álló Selyem úti iskola épületébe. Ami igazán gondot okozott és vitát gerjesztett, az épület állapotában keresendő. Igaz, még fél éve sincs, hogy megszűnt a tanítás, az épület műszaki és higiéniai állapota mégis erősen kifogásolható. (Úgy tűnik, hogy a használók a korábbi években nem fordítottak kellő figyelmet a közvagyon megfelelő karbantartására.) Jelenleg a felújítási munkálatok felmérése folyik, amely az államtól való átadás-átvétel szerződésében úgy szól, hogy eredeti, használható állapotban kerüljön az visszavételre a város részére.

Több mint másfél óras vita után a jelenlévők egyöntetűen megszavazták az előterjesztést.

Október 25-iki ülés anyagából:

A lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 12/2001. (IV.27.) KT rendelet felülvizsgálata II. forduló

Városunk Képviselő-testülete 2011. évben döntött a Lakásgazdálkodási Konceptió felülvizsgálatáról. A felülvizsgálat olyan nagymértékben módosította annak normaszövegét, hogy szükségessé vált egy új rendelet megalkotása.

A módosítás oka, hogy az eltelt tíz évben mind az önkormányzat, mind a lakásbérlők más élethelyzetbe kerültek a változó gazdasági és szociális körülmények miatt. Nagy problémát jelentett sok esetben egyes bérlők által felhalmozott lakbér és közüzemi díj hátralékok. A rendeleti szabályozás megváltoztatása lehetővé teszi majd a költség-hatékony lakásgazdálkodást.

Városi Egészségügyi Intézmény 2012. decemberi egységes szabadságolásának engedélyezése

A város Egészségügyi Intézményét vezető főorvos, Dr. Torma Éva azzal a kéréssel fordult a Képviselő-testülethez, hogy engedélyezze az intézményben dolgozók egységes - 2012. december 20-án és 21-én - szabadság kivételét.

A korábbi évekhez hasonlóan a testületi döntést követően a vezető eleget tesz az ÁNTSZ felé tájékoztatási kötelezettségének, értesíti a lakosságot, a háziorvosokat, valamint a betegszállításban és ügyeleti szolgáltatásban résztvevőket.

„Magyarország-Románia határon átnyúló együttműködési program”-HURO 1001 pályázat

Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás Elnöke tájékoztatta városunk Polgármesterét arról, hogy sikeresen pályáztak a „Magyarország-Románia határon átnyúló együttműködési program” keretében kiírt HURO 1001 pályázati kiírásra. A Kistérségi Társulás tervei között régóta szerepel a térség gazdaságát is fellendíthető Gyomaendrőd-Nagyvárad közötti vasúti szakasz felújítása, visszaállítása. (Magyarország 1920-ban, a trianoni békeszerződés következtében szakadt le a térségről).

A projekt megvalósulása javítana a térség elérhetőségén, növelhetné a potenciális gazdasági befektetők számát, a társadalom mobilitásának, kulturális fejlődésének lehetőségeit. A Társulás kérte városunk Képviselő-testületét, hogy hozzon kedvező döntést a projektben való együttműködésre, és lakosságáranysan járuljon hozzá az önrész biztosításához. (Előzetes számítás szerint 1.981.129,3 Ft.)

Hosszantartó vita után a Képviselő-testület hozzájárult a projektben való részvételhez.

Beszámoló a köztemető üzemeltetéséről

A Gyomaszolg Ipari Park Kft. elkészítette a város köztemetőinek üzemeltetéséről szóló beszámolóját, amelyből megismerhettük nem csak a bevétel és kiadás tételeit, hanem az ott elvégzett feladatokat, karbantartási munkákat is. (Kerítések javítása, sírhelyek állagát veszélyeztető fák és egyéb növényzet kivágása, árkok, utak karbantartása, kátyúzás, gyommentesítés, fűnyírás, egyéb hulladékok elszállítása, mozgáskorlátozott rámpa elkészítése, tetőszigetelés, fordító akna építése, ajtók, padok festése stb.)

A képviselők közül többen is elismeréssel szóltak az ünnepelt előtt elvégzett temető-takarítási munkálatokról, illetve kérték az üzemeltetőt a temető halottak napi őrzésének megszervezésére az elmúlt évhez hasonlóan.

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

A Gyomaszolg Ipari Park Kft.

Sirius temetkezési irodája

2012. október 24-től, az Ipartelep 2 szám alatt működik.

Nyitva tartás: hétfő-péntek, 7-15:30.

Temetkezéssel kapcsolatos teljes körű ügyintézés, sírhelyek hosszabbítása, behajtási-építési engedélyek kiadása, temetkezési kellékek értékesítésével várja kedves ügyfeleit.

Elérhetőségek: Telefon: 06 66 386-233.
Ügyeletet biztosítunk a nap 24 órájában:
Csőke János: Telefon: 06-30-630-80-97.

In memoriam

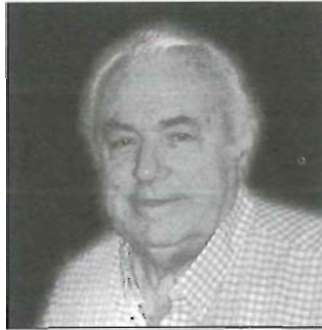
Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkesillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a féli hó s a lavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
sivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Hanyecz László

Endrőd, 1933 -
Vecsés, 2012

„A szíved már nem fáj, a miénk vérzik,
Fájdalmat az élők érzik!
Elcsitul a szív, mely értünk dobogott,
Pihen a kéz, mely értünk dolgozott.
Számunkra te soha nem leszel halott,
Örökké élni fogsz, mint a csillagok!”

Hanyecz László az endrődi tanyavilág egyikében született 1933. augusztus 11-én, szülei Sóczó Erzsébet és Hanyecz János voltak, gazdálkodással foglalkoztak. A gyermek László a tanyasi iskolában végezte el az általánost, majd otthon a gazdaságban segített a szüleinek. Később a fővárosba jött, ahol hivatásos gépkocsivezetői vizsgát tett, és elment dolgozni a TEFU-hoz, közben hazajárt Endrődre-Gyomára. Megismerkedett a gyomai kocsmáros Tímár János szép leányával, Erzsikével, aki akkor még fiatal volt, de udvarolni kezdett neki. Elvitték két évre katonának, s mikor leszerelt feleségül vette a gyomai római katolikus templomban katolikus szertartás szerint 1957. november 16-án. Most lettek volna 55 éves házaspár.

Visszakerült a szülőfalujába, és ott a Mávaut buszt vezette Dévaványa-Gyoma-Endrőd-Hunya és a vissza útvonalon éveken át.

A hatvanas évek elején az egész család felkerelkedett, és új otthonot teremtett Vecsésen. A jobb megélhetést keresték, s nem akartak elszakadni egymástól. A kisebbik fiuk a fővárosban tanult, így Laci bácsi is visszament a TEFU-hoz fuvarozni. Később a Hungarokamionnál dolgozott. Laci bácsinak van egy testvéröccse, aki 12 évvel fiatalabb nála, ő is Vecsésen él, itt alapított családot.

Évtizedekig járta a világot, szállította az árut Európában, később már kiszélesedett ez a kör. Utolsó éveiben a kamiontelepen volt telepvezető, onnan jött nyugdíjba. Fáradhatatlanul építkeztek, dolgoztak, jószágtartással foglalkoztak, mindent meg akartak a gyermekeik-

nek teremteni, amit lehetett a jobb megélhetésükért. Házasságuk egy leány és egy fiúgyermekük született, általuk pedig négy unokának örvendezhettek...

Mi, akik elszármaztunk a Szülőfalunkból, örökké endrődinek, gyomainak valljuk magunkat. Ott nyugszanak Őseink, ott voltunk gyerekek, és ez egy életre meghatározó, hagyományaink, gyökereink visszahúznak...

Már két alkalommal is írtam a vecsési Hanyecz Cukrászékről „Városunk” c. lapban, akikkel a lakóhelyemen a „sors” ismét összehozott minket...

Jártomban – keltemben sok kedves gyomaendrődi emberrel találkoztam a világ minden táján, lakóhelyemen is élnek néhányan.

Hanyecz Laci bácsik nagyon rendes, tisztességes ember, mindenki szereti Őket. Legutóbb az „Országtorta” kapcsán adta hírt róluk, a három a kislány címmel, ahol anya lánya és unokája mutatja be a tortakülönlegességét.

Sajnos, szomorúan értesültem róla, hogy a háttérben fáradhatatlanul dolgozó apa, férj, nagypapa **Hanyecz Laci bácsi** súlyosan megbetegedett és hosszas kórházi ápolás sem tartotta életben, **csendben elment 2012. szeptember 18-án.**

Leírhatatlan fájdalom ez a Családjának, szerető feleségének Erzsikének, fiának, lányának, négy unokájának.

Az Úr magához szólította Őt, úgy ítélvén meg, hogy földlét bevégezte...

Laci bácsi nagyon jó ember volt, mindenki szerette, tisztelt. Mindig szorgalmasan dolgozott, pihenésre nem volt ideje, építette, gyarapította a családjá számára azokat a javakat, amiket úgy érezte, hogy egy családfő kötelessége, ebben társa volt jó feleségével, akik több, mint ötven évig járták kéz a kézben az élet rögzös útját.

Most csendben elment!

Nyugodjék békében, az Úr legyen vele, gyászolja a Családját, barátait, ismerőseit, és régi kollégáit.

Katolikus szertartás szerint kísértük Őt végső útjára 2012. október 1-jén Vecsésen.

Tisztelettel megőrizzük emlékét!

Benke Mária

Roma elismerések átadása

Gyomaendrőd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata megemlékezésként az elmúlt év őszén döntött arról, hogy évente elismerő okleveleket adományoz egy-egy roma és magyar származású ember számára a közösségért végzett munkájának elismeréseként. Az idei elismerések átadására október 23-án került sor.

Az idén is két személy kapott díjat: Németh Zsoltné és Rafael Péter.

Németh Zsoltné rendszeresen, önkéntesen segíti közösségünket munkájával. Önkéntesen, heti rendszerességgel, legalább 2-3 alkalommal tartja rendben, takarítja a Regionális Roma Közösség Házát. Rendszeresen Önkormányzatunk ünnepi előkészületeiben és annak lebonyolításában segíti munkánkat.

A másik személy Rafael Péter, aki ünnepeinken, összejöveteleinken citerajátékával és versmondó képességével kápráztatja az őt hallgató közönséget.

Délután kezdődő rendezvényünkön Szécsi Zsolt, Gyomaendrőd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának elnöke köszöntötte az ünneplőket sokaságát, méltatta az ünnepeket, majd felkérte Szonda Istvánt mondja el köszöntőjét és adja át a díjakat. Az ünnepség befejezése után baráti eszmecserevel zárult a nap.

A Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény hírei

Gyomaendrődi Oktatási Egység

A SZABADSÁG LÁNGJA
– EMLÉKEZÉS 1956-RA

Ünnepélyes megemlékezést tartottunk 2012. október 19-én a Békés Megyei Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény gyomaendrődi telephelyén. Idén a 11/P osztály tanulói – Vargáné Varczába Éva tanárnő patronálásával – elevenítették fel 1956 történéseit.

A tornateremben megrendezett ünnepséget megtisztelte jelenlétével a lengyel Lubelski régió Bialski járás elnöke: Tadeusz Lazowski úr, Marianna Tumilowicz járási tanfelügyelő, valamint Jaroslaw Dubisz, a Janow Pódlaski Szakképző Iskola igazgatója. Az EU Leonardo da Vinci programja keretében több éve sikeres kapcsolatunk tette lehetővé, hogy elfogadják Davidovics László szakmai intézményegység-vezető helyettes meghívását.

A történelmi események felidézésekor legtöbbször érzékelhető egyfajta távolságtartás: régen volt, régen élt, különleges, ismeretlen emberek váltak hőskökké, haltak meg. Az utókor vagy igazolta, elismerte tetteiket, vagy nem. A pusztá tények felelevenítése mellett ebben a rövid összeállításban jónéhány tanulóhoz közelebb kerülhettek az események, elgondolkodhattak a hallottakon. Hiszen nemigen töprengtek még el azon, hogy bő 100 éven belül a magyarok két furdalmat, szabadságharcot vívtak: 1848-49-ben és 1956-ban. Bár mindkettő elbukott – ugyanazon erők által; belőlünk a függetlenség vágyát kiölni nem tudták.

A műsor arra is rádőbbsenhetette a fogékonyabb tanulókat, hogy a nagyszerű cselekedeteket úgy 1848-49-ben, mint 1956-ban nem hősné született különleges emberek, hanem éppen az ő korosztályuk, az ifjúság, fiatal lányok és fiúk vitték véghez. Egy közös, gyönyörű cél elérése érdekében sokan legnagyobb kincsüket, életüket is feláldozták.

Az áldozathozatal megrázó példájaként meghallgathattuk Nagy Imre miniszterelnök szavait a halálos ítélete ismertetése után. A szavakkal, és gitárral kísért megzenésített versekkel színesített műsor végén emberi és történelmi igazságérzetünket elégítette ki, hogy a halálos ítéleteket jóváhagyó Kádár János halálának híre éppen akkor érkezett, mikor Nagy Imrét és társait 1989. július 6-án a Legfelsőbb Bíróság bűncselekmény hiányában felmentette.

A hétköznapi emberekből, fiatalokból hőskökké válók áldozata nem volt hiábavaló.

„Főzünk, együnk, fürdünk együtt” – Gyomaendrődön

A fenti mottóval családi napot tartottak 2012. szeptember 23-án vasárnap a gyomaendrődi Liget Fürdőben.

Nagyon sokan ragadták meg az alkalmat, hogy családjukkal – idén talán utoljára – gondtalanul kikapcsolódjanak az egész napos program. Ehhez minden lehetőség adott is volt. Úszás, napozás strandlabdázás, játék kicsiknek és szüleiknek egyaránt.

A mozgás meghozza az étvágyat is, főleg, hogy már reggel óta ilycsiklandozó illatok szálltostak az egész liget területén. Főzőverseny keretében 45 csapat a legváltozatosabb ételek főzésével kívánta csillapítani a megleltetés éhségét. Három kategóriában: vad-hal; pörkölt és egyéb ételek elkészítésében vetélkedtek.

Természetesen a Békés Megyei Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény gyomaendrődi csapata is részt vett az eseményen. 5 tagú csoportunkat Miklovicz Lajosné; paniós, falusi vendéglátók osztálya 3 tanulója és egyikük szülője alkotta. Az egyéb ételek kategóriában indulva „Félkrajcáros kiskakasgulyás”-t készítették gombával, babbal, csipetkével. Nálunk „az iskola egy nagy család” elve a gyakorlatban is megvalósul, hiszen a gulyás a tanárnő családi receptje alapján készült, hozzá a kiskakasokat egy másik pedagógus családja ajánlotta föl. Az ebéd utáni szilvás-diós pite hozzávalóit szintén egy tanárnő és családja biztosította. Ez a szép összefogás most is ragyogó eredményt hozott, hiszen a 45 induló között az ezüst minősítést érdemelték ki, külön dicséretet kapva a sátor dekorációjáért.

A díjat a rendezvény fővédnöke: Dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke nyújtotta át a méltán büszke, ám kissé megilletődött csapatunknak. Gratulálunk!

Hurrá, ma TILOS tanulni!

TÚRANAP A GYOMAENDRŐDI TISZÁBAN

Évek óta hatalmas várakozás előzi meg a Túranap megrendezését a Békés Megyei Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény Gyomaendrődi Tagintézményében.

Ugyanis ez a tanév első tanítás nélküli munkanapja, amikor rengeteg mindent csinálhatnak diákjaink, de – „nagy bánatukra” – oktatásban nem részesülnek.

A felsőbb évesek és a tanárok is napok óta jókat sztorizgattak az előző évek eseményeiről és kíváncsian várták az idei kalandokat. Bár az időjárás az elmúlt hétre ütemezett túrázást megakadályozta, 2012. szeptember 27-én megtarthattuk a nagy napot.

Reggel 8 órakor Davidovics László telephelyvezető köszöntötte az izgatott, türelmetlen diáksereget, majd Vargáné Varczába Éva DÖK-patronáló tanár útvonal- és programismertetője után megkezdődött az osztályok közötti verseny. A már leszerelt külső gyakorlatokon lévő osztályok nélkül 5 szakképzés és szintén 5 szakközepes osztály vágott neki a feladatoknak, 10 perces időközönként indultak.

Az első állomáshely rögtön az iskolában volt, ahol egy általános műveltségi totó kitöltését végezték. Méghozzá élő zene mellett, mivel az indulásra várakozókat az idén két tanulónkból frissen alakult Fekete Angyalok nevű duó szórakoztatta. A kannán és gitáron játszó, énekelő diákjaink első nyilvános fellépése olyan sikeres volt, hogy alig akartak a csapatok kiindulni a többi állomásra. Pedig a túraútvonal gyönyörű természeti tájak mentén vezetett.

A második állomáson sport – ügyességi feladatok elvégzését pontozta a két „állomásfőnök” pedagógus, a harmadik helyen természetismereti tesztet kellett kitölteniük. Mindenhol 10 perc alatt 10 pontot érthettek el.

A negyedik és ötödik állomáson rafinált, csak ránézésre könnyű ügyességi feladatok várták őket. Olyan jól szórakoztak egymás és a maguk próbálkozásain, hogy a pontszámok szinte már nem is számítottak.

A hatodik helyszínen aztán az intelligencia teszt komolyabbá tette a hangulatot, erősen megrostálta a mezőnyt, de a már az iskola sportpályáján lévő utolsó, hetedik állomás kapura dobálási feladata mindenkinek visszahozta az oldott hangulatot. Főleg, mert a beérkezők is vidám élő roma zene fogadta, ami egészen az eredményhirdetéseig kitartott.

Szerencsére eddigre befutott túranapunk – kerékpáron – „szálgöldó riportere” Varjúné Kovács Edit tanárnő is, aki bőséges fotómennyiséggel gondoskodott a jó hangulat megörökítéséről.

A beérkezett és felsorakozott osztályokat Davidovics László és Vargáné Varczába Éva fogadta, akik ismertették a villámgyors értékelés eredményét és átadták az izgatott csapatoknak a jutalmakat.

A szakközepes osztályok közül az első a 12. A, valamint a szakképzősök nyerő csapata a 2/12. d osztály 1-1 tortát kapott, de díjaztuk a második és harmadik helyezetteket is.

Amíg a kellemesen elfáradt diáktársaság a jutalmakkal volt elfoglalva, addig a részt vevő pedagógusok az 1/9.Ce osztály ételkészítési gyakorlaton a tankonyhán elkészített ebédjét – füstölt csülkös babgulyást kolbászsal és csipetkével – fogyaszthatták el a szépen megterített és feldíszített asztaloknál.

Emlékezetes, tartalmas délelőttöt tölthetünk együtt, ami alatt észrevétlenül megícskák „tanítottunk és tanultunk”: egymásról és egymástól mi – a tanár-diák közösség.

PÉLDAÉRTÉKŰ ÖSSZEFOGÁS A SZAKOKTATÁSBAN

2012. szeptember 25-én fontos szakmai találkozó valósult meg a Békés Megyei Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény gyomaendrődi telephelyén. A pék-cukrász szakképzés meghatározó szereplői gyűltek össze annak érdekében, hogy összehangoltan biztosítani tudják a tanulóknak a lehető legszínvonalasabb képzést. Ez az alapvető feltétele ugyanis annak, hogy sikeres szakmai vizsga után önálló, kreatív munka végzésére alkalmas szakemberekké váljanak.

Felmérve a helyzet komolyságát, gyakorlólhelyeink többsége képviselte magát. Így megjelent a Sikér Kft., az Endrődi Cuti Bt., a Csepp-tan Kft., a SZARVASI KENYÉR Sütőipari és Kereskedelmi Kft., valamint a Zöld cukrászda 1-1 delegáltja.

Tagintézményünk részéről Tótka Margit szaktanár tartott tájékoztatót a szakmai- és vizsgakövetelményekről, a vizsgára való felkészülésről. Ezt követően megbeszélték és egyeztettek az idevonatkozó konkrét, aktuális feladatokat.

Molnár Gábor, a Békés megyei Kereskedelmi és Iparkamara részéről támogatásáról és segítségéről biztosította a résztvevőket.

A megbeszélést követően az ideai tanév szakmai vizsga gyakorlati helyszíne, a Cuti Bt. pékségének megtekintésére került sor. Ez, a kor igényeinek, követelményeinek megfelelő pékműhely. A kialakított körülmények, valamint a hamarosan megvalósuló cukrász tanműhely teljessé teszi, magas színvonalon biztosítja a gyakorlati szakképzési feltételeket.

Ezek pedig elengedhetetlenül fontosak ahhoz, hogy jól felkészült tanulókat engedhessünk szakképzésükre.

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endröd

Vasárnap: 8 és 17 óra, hétköznap reggel fél 8
Búcsú: november 3. szombat 10 óra

Szent Gellért Iskola kápolnájában

November 11-én és 25-én fél 12

Hunya

Hétköznap 17 óra, vasárnap 10 óra

Gyoma

Kedden és pénteken 18 óra, vasárnap fél 11

„ÉDESANYÁNK, HOZZÁD JÖTTÜNK...”

A gyomaendrödi hívek zarándoklata Mária-Radnára

Október 8. a Magyarok Nagyasszonya ünnepe különösen szép volt az idén. Nem csak azért, mert igazi gyönyörű őszi idő volt, ragyogó napsütéssel, hanem mert egy léleképítő zarándoklaton vehettünk részt. Egy autóbusszal - endrödi, gyomai és néhány hunyai hívő - öseink búcsújáró helyére, az Arad megyei Radnára zarándokoltunk.

Radna az Alföld legfontosabb búcsújáráhelye, mely a Kecskemét, Szentcsaba, Kunszentmárton, Békéscsaba, Szeged, Szabadka, Zenta, Temesvár, Arad, Déva, Nagyvárad környéki híveket vonzotta évszázadok óta a Szűzanya kegyeltára elé.

Az egyszerű papírra nyomtatott szentkép, mely 1688-ban került a radnai szülőhegyen álló fakápolnába, Wrichnohossa György bosnyák nemzetiségű hívő ajándékaként, a törökök által okozott templomtűzben sértetlen maradt, majd az 1700-as évek eleji pestisjárvány megszűntét is a Radnai Szűznek köszönhették a bánsági hívek. A csodatevő kép híre hamarosan átlépte a Bánát határait, és az Alföld fennebb sorolt vidékeiről hatalmas processziókban indultak a hívek a kegyhely felkeresésére. Volt év, hogy csak Szegedről ötezer (!) ember ment gyalog a radnai Kisasszony-búcsúra. Legmesszebbtől talán a kunszentmártoniak jártak, két hétig tartott gyalogos zarándoklatuk. Természetesen az endrödi hívek is gyalog jártak Radnára, - az iparos sekrestyében őrizzük azt a piros, „Radnai Szűzanya” feliratú lobogót, melyen a radnai kegykép másolata látható -, nyilván ezt vihették a zarándoklatokra magukkal.

Ebbe az ősi zarándoklatba kapcsolódunk be mi is október 8-i búcsújárásunkkal. Reggel 6 órakor indultunk itthonról, az ünnepi szentmise 10 órakor kezdődött a radnai kegytemplomban, amelynek 1991-ben Boldog II. János Pál pápa a „Basilica Minor”, azaz pápai kisbazilika címet adományozott. Útközben a rózsafüzért imádkoztuk és szebbnél szebb Mária énekeket énekeltünk Pepelán Ferenc kántor úr vezetésével.

Odaérkezve a Balog Péter által vitt búcsús feszület, és a neje, Irénke által vitt fehér lobogó mögé felsorakozva, megilletődött lélekkel vonultunk be a hatalmas, kéttornyú bazilikába, lépdelve azokon a köveken, melyeket évszázadok óta a dédanyáink, és azok őseinek lába is érintett már.

Az ünnepi misét Ft. Msgr. Martin Roos temesvári megyéspüspök celebrálta, közel harminc pap koncelebrációjával. A szentmisén pazar orgonakísérettel fölcsendültek a jól ismert régi máriás, búcsújáró énekek, melyek a mai énekeskönyveinkben nincsenek benne, de nagyanyáink ajkáról ismerősen csengenek fülünkben.

A szentmise után régi szokás szerint a kegytemplom mögötti kálváriahegyen kereszti útjátosságot végeztünk, ahol láthattuk az endrödi hívek által 1889-ben állított harmadik stációt is.

Lassan elbúcsúztunk a Szűzanya kegyhelyétől és hazaindultunk, abban a reményben, hogy őszi zarándoklatunkkal örömet okozunk égi Édesanyáknak, és a reményben, hogy Szent Fia elé viszi mindazon kéréseinket, melyeket magunkkal hoztunk kegyképe elé.

Czank Gábor plébános

NOVEMBERI ÜNNEPEK

1. csütörtök:	Mindenszentek
2. péntek:	Halottak napja
3. szombat:	Porres Szent Márton szerzetes
4. vasárnap:	Évközi 31. vasárnap
5. hétfő:	Szent Imre herceg
9. péntek:	A Lateráni bazilika felszentelése
10. szombat:	Nagy Szent Leó pápa, egyháztanító
11. vasárnap:	Évközi 32. vasárnap
12. hétfő:	Szent Jozafát püspök és vértanú
13. kedd:	Magyar szentek és boldogok
15. csütörtök:	Szent Albert püspök, egyháztanító
16. péntek:	Skóciai Szent Margit
17. szombat:	Nagy Szent Gertrúd
18. vasárnap:	Évközi 33. vasárnap
19. hétfő:	Árpád-házi Szent Erzsébet
21. szerda:	Szűz Mária bemutatása a templomban
22. csütörtök:	Szent Cecília szűz, vértanú
23. péntek:	Szent I. Kelemen Pápa vértanú
24. szombat:	Szent Dung-Lac András áldozópap és társai vértanúk
25. vasárnap:	Krisztus Király
28. szerda:	Marchiai Szent Jakab áldozópap
30. péntek:	Szent András apostol

Bemutatjuk Gábor atyát

Czank Gábor atya augusztus óta Gyomaendrőd új, de nem ismeretlen plébánosa, aki ezzel iskolánk lelki vezetője is lett. Teendői mellett – heti két alkalommal - nyolcadikban hitant tanít. Kérdéseinkkel egy kicsit közelebről szeretnénk megismertetni és megismerni a mosolygós, jó humorú Gábor atyát.

1. Gyerekként is papnak készült?

Igen. Tízéves koromban döntöttem el, hogy pap szeretnék lenni. Az egyházközségünkbe 1989 őszén egy fiatal atyát helyeztek, aki lendületességével nagyon jól össze tudta szedni az ifúságot: 450-en jártunk a csütörtöki hittanórákra. Talán az ő közvetlenségének is köszönhető, hogy ketten léptünk papi pályára, két lány pedig szerzetesnő lett.

2. Meséljen a családjáról!

A mai Románia területén, az Arad megyei Pécska községből származom, szüleim, nagyszüleim ott élnek. Egy nővérem van, ő családostul szintén Pécskán él. Vallásos családból származom, szüleim örömmel fogadták papi pályára való lépésemet.

3. Mivel foglalkozik szabadidejében?

Szabadidőmben fotózással foglalkozom. Illetve a népi vallásosság emlékeit örökítem meg, és gyűjtöm is (régie szentképek, imakönyvek, rózsafüzérek alkotják gyűjteményemet).

4. Milyenek a gyomaendrödi hívek? Hogy érzi itt magát?

Nem ismeretlen helyre érkeztem meg Gyomaendrödre, hisz 2005-2007 között Békésszentandráson voltam segédlelkész, így abban az időben gyakran megfordultam Gyomaendrődön templombúcsúk, lelkigyakorlatok alkalmával. A helyi emberekben kedves, nyitott embereket ismertem meg,

akik között máris jól érzem magam.

5. Az Ön számára melyek legfontosabb emberi erények?

A legfontosabb emberi erény nek Jézus Krisztus fő parancsát, szeretet törvényét tartom. Aki tudja szeretni Istent és embertársait, a sem egyik, sem másik ellen rosszat nem fog elkövetni.

6. Hol szolgált eddig, és tanított-e már ezelőtt hittant?

2002-2007: Békésszentandrás és filiái: Szarvas, Csabacsúd, Öcsöd és Mesterszállás, 2007-2010: Újkígyós és Szabadkígyós, 2010-2012: Makó.

Szarvason az evangélikus iskolában, Mesterszálláson az általános iskolában, Újkígyóson a helyi iskolában, Makón pedig a Szent István Katolikus Iskolában tanítottam, emellett a plébánián is folyt hitoktatás és ifjúsági órák.

7. Ajánlaná másnak, hogy pap legyen? Miért?

A papi pályát természetesen azoknak ajánlom, akik hivatást érznek arra, hogy életüket Istennek és az egyháznak, illetve az emberek szolgálatának szenteljék.

8. Mit tart a hívő ember kötelességének?

Hívő embernek az nevezhető, aki valóban élete központjába helyezi Istent, az imádságot, és ezzel együtt az emberek szeretetét és szolgálatát. Aki ezt magáénak érzi, az tudni fogja, melyek a feladatai, mi a kötelessége.

9. Milyen terve van itt, Gyomaendrődön?

Papként természetesen mindent a terveim közé sorolok, ami a papi feladatkörhöz tartozik: egyházi szertartások végzése, közösségépítés, ifjúsággal való foglalkozás, egyszóval minden, aminek segítségével az embereket a ma elfogadható módon Istenhez tudom vezetni.

Timár Lilla, Kövéri Lili, Wolf Péter
8. osztályos tanulók, Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Balázska

Ezúton gratulálunk kolléganőnknek, Bereczkyné Baranyai Mónikának és férjének, Bereczky Sándornak Balázska gyermekük születéséhez a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda dolgozói és tanulói nevében:

Lukács László

Szent Gellért Nap a felsősök szemével

Iskolánkban minden évben Szent Gellért püspök tiszteletére egy hagyományos, mégis rendhagyó napot tartunk. Ekkor tanulás helyett játékos, mókás feladatokat oldunk meg.

Régel mindenki izgatottan indult el otthonról. Mint minden évben a Szent Gellért Nap szentmisével kezdődött. Itt az első osztály tagjait hivatalosan is „szentgellérteseeknek” nyilvánítják. Ezután felszentelték az udvaron lévő új játékokat. A gyerekek boldogan vették birtokba, például: mókuskereket, mászókat. Tízórai következett. Azután átöltöztünk kényelmes utcai ruhába, és a Népmese Napja alkalmából felolvastunk egy rövid mesét, amelyet egy időben olvasott fel minden gyomaendrői óvodás és iskolás. Utána lefutottuk a Szent Gellért-kört az iskola körül. Az évfolyamok párbajban futottak. A legjobbakat díjakkal jutalmazták. Ettől mindenki elfáradt. Pihenés következett, majd az udvaron lévő játék után ebédelni indultunk. Ezt követően az alsósok az iskolában végeztek feladatokat. A felsősök pedig az iskolán kívül töltötték a délutánjukat. Az ártérben több természetismerettel kapcsolatos feladatokat oldottak meg, de voltak más ügyességi feladatok is. Például: a kötélpálya vagy íjászat. Nagyon jól szórakoztunk a játékos megoldásokat keresve. A feladatok látszólag könnyűek voltak, a helyes válasz megtalálása már nagyobb gondot okozott. Ettől függetlenül mindenki egész jól teljesítette a próbatételeket. A délután végeztével a felsősök visszatértek az iskolába.

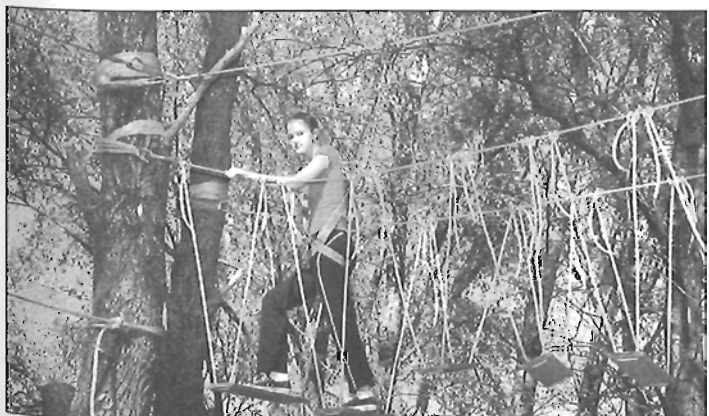
Mindenki vidáman és fáradtan tért haza, mesélte el szüleinek ezt a játékos iskolai napot.

Bene boglárka és Pelyva Alexandra 6. osztályos tanulók

Szent Gellért napi élménybeszámoló a negyedik osztályosoktól

Ebéd után a felsősök az ártérbe mentek, így mi alsósok birtokba vehettük az egész iskolát. Már az előző héten kaptunk osztályonként egy-egy mesét, melyet többször el kellett olvasni. Mi a „Szélike királykisasszony” című meséből készültünk.

Kíváncsian vártuk, vajon hogy alakul a délután, de a tanító néni előre semmit nem árultak el. Amikor megláttuk a folyosón és az udvaron több helyen is a sárkányrajzokat, előtűnt a nyilakkal, rögtön tudtuk, hogy „Me-

seországba” látogatunk el. A sárkányfejek száma állomások számát jelképezte. Megkaptuk a menetleveleket, és indulhatott a pontszerző verseny. Minden osztály abból a meséből kapott feladatot egy-egy tanító néninél, melyet előre már jól megismert.

Az egyik állomáson el kellett dönteni, hogy igazak-e vagy hamisak azok az állítások, melyet a meséből a tanító néni felolvasott. A hamis állításokat nekünk kellett kijavítani, melyért plusz pontot kaptunk.

Volt ahol mozaikképet készítettünk a meseszereplőkről, volt ahol eljátszottuk a mese egy jelenetét. Hegyhordó volt az egyik szereplő, aki a vállán elvitt egy hegyet, így egy feladatban a hegyekről kellett dalt énekelni. A tornateremben mi is bebizonyíthattuk milyen erősek vagyunk, hisz medicinlabdákat kellett egyik helyről a másikra átpakolni. A legnehezebb dolgunk ott volt, ahol matematikai szöveges feladatokat oldottunk meg. Elő kellett venni minden logikánkat, de még így sem sikerült 100%-osan megoldani a feladatokat.

Azért nem keseredtünk el, hisz szépen gyűltek a pontok a menetleveníen.

Nagyon izgultunk a hétfő reggeli eredményhirdetésig, vajon hányadikok leszünk a versenyben. Nagy volt az öröm, amikor igazgató úr kihirdette, hogy a 4. osztályosok lettek az elsők. Minden gyerek egy-egy „Milka” csokit kapott jutalomként a jó teljesítményéért.

Persze, ha nem mi lettünk volna, akkor is szívesen emlékeznénk vissza erre a napra, hisz egy nagyon jól játszottunk, és a részvétel a fontos.

a 4. osztály tanuló

Megemlékezéseink

Idén hetedikeseink emlékeztek meg 1848-49 hőseiről, tábornokairól, a szabadságháborúkat lezáró véres megtorlásról. Haynau levelének részlete, az aradiak kivégzését bemutató film ma is megrendítő vallomása az elnyomók kegyetlenségének, az elnyomatást vagy a szabadságot választó emberi magatartásnak.

„Én vagyok az az ember, aki rendet fog teremteni. Nyugodt lelkiismerettel lövök agyon százakat is, mert szilárd meggyőződésem, hogy ez az egyetlen mód intő példát szolgáltatni minden jövőendő forradalomnak.”

Nyolcadikosaink 1956 hőseiről, sokáig elhallgatott eseményeiről szöveget, énekeltek ünnepi műsorukban.

„Tiszta voltál, büszke, vad
Nem adtad egykönnyen magad
Rólad beszélni sem szabad
1956”

Őszi hét

Az iskolában őszi hetet tartottunk, amit nagyon vártunk már. Az őszi gyümölcsökről, az őszi tájról és az őszi termésekről feladatokat oldottunk meg. Hétfőn levelet készítettünk papírból. Diódobálás is volt az udvaron, akinek a diója benn maradt a karikában, az megehetette. Kedden őszi gyümölcsöket ábrázoló mozaikképet ragasztottunk. A következő napon baglyot készítettünk papírból. Csütörtökön préselt faleveleket ragasztottunk papírból kivágott levélformára. Pénteken került sor a gyümölcssaláta elkészítésére, amit utána jóízűen elfogyasztottunk.

Nagyon jó volt az őszi hét, köszönjük a tanító néniknek és a tanító bácsiknak!

Földi Imre 3. osztályos tanuló

Jégkorszak ősszel

A tanító néni közölte velünk, hogy szeptember 27-én moziba megyünk, és megnézhetjük a Jégkorszak 4-et. Csütörtökön vége volt a tanításnak, mindenki leste, mikor jön a busz. Végre megjött, irány a mozi! Alig vártuk, hogy odaérjünk és elfoglalhassuk a helyünket. A filmet hol csendben, hol hangos nevetéssel követtük végig. Manny, Diego és Sid eddigi legnagyobb kalandjukban vettek részt – egy jéghegyen hajózza körbeutazzák az egész kontinent. A küldetésük során a jóbarátok tengeri szörnyekkel és könyörtelen kalózzal csatáztak, és még egy új világot is felfedeztek – miközben Motkány olyan helyekre jutott el, ahova még egyetlen mókus sem előtte.

Sajnálunk, hogy olyan gyorsan eltelt az idő, és már indulunk is visszafelé. A buszon mindenki elmondta, hogy melyik rész tetszett neki a legjobban. Ez a délután felejthetetlen volt számunkra. Remélem máskor is el fogunk menni!

Papp Dominik 3. osztályos tanuló

Autómentes nap

2012. szeptember 21-én Gyomaendrődön is autómentes napot hirdettek. A gyermekek számára - ennek jegyében - akadályversenyt rendeztek. Délután a városháza előtt a rendőrök akadálypályát építettek, melyen ügyességi feladatokat kellett végeznünk. A legügyesebb biciklikes jutalomban részesültek.

Mindenki nagyon jól érezte magát. Nagyon jól telt el ez a délután.

Neibort Tibor 6. osztályos tanuló

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

SZENT KVRIN / KERÉNY

püspök, vértanú
November 13.

† Savaria, Alsó-Pannónia, 303. június 4.

Kvirin (latinul: Quirinus) Siscia (a későbbi Eszék) püspöke volt. Szenvedéstörténete, melyet nem sokkal halála után írtak, elbeszéli, hogy a Diocletianus-féle üldözésben fogták el. A püspököt a hívei megpróbálták menekülésre bírni, de az nem volt hajlandó megfutamodni, de egy másik városba indult, ahol útközben a katonák elfogták és így hamarosan börtönbe került. Határozottan szembeszegült a parancsnak, hogy áldozzon a birodalom isteneinek, ezért megvesszőzték és bebörtönözték. A börtönben megtérítette az őrt, Marcellust. Három nappal később Alsó-Pannónia kormányzója elé állították, aki Savariába (ma: Szombathely) vitette. Savaria színházában (a Kálvária templomtól északra) állították ítélszék elé, ahol nagy tömeg előtt kezdődött meg a kihallgatás. A helytartó ismét megkísérelte áldozatbemutatásra bírni a püspököt, de Kvirin állhatatos maradt. (Ez a jele-

net látható a Szent Kvirin Plébánia főoltárképén.) Ezután Sibaris patakhoz (mai Perint-patak) vitték, ott nyakába kézmalom-követ kötöttek és a patakba dobták. (A Székesegyházban, a sekrestye melletti oldalkápolna oltárképe mutatja ezt a jelenetet.) A keresztények kiemelték és magukhoz vették a szent testét, és a Scarabatensis nevű kapu közelében temették el.

A 4. század végén Kvirin ereklyéit Rómába vitték, és Via Appián a Szent Sebestyén-bazilika mögött helyezték el. A 6-7. századi itineráriumok (zarándok-kalauzok) szerint a zarándokok külön fölkeresték. Későbbi hagyomány szerint az ereklyékből a római S. Maria in Trastevere-bazilikába, Milánóba és Aquileiába is vitték.

A vértanú felfedezése Szombathely első püspökének, Szily Jánosnak volt köszönhető, aki tudatosan újraélesztette kultuszát. 1779-ben Mária Terézia közbenjárásával a szent ereklyéit Szombathelyre szállíttatta, ezeket egészen 1930-ig a püspöki palota kápolnájában őrizték. Kultusza akkor újult meg ismét, amikor a szalézianusok az 1930-as években Szombathelyen telepedtek le. A szalézi szerzetesrend templomának építésekor a templom a szent nevét vette fel, és az ereklyékből itt is kerültek elhelyezésre.

2003. június 4-én ünnepelte Szombathely Szent Quirinus püspök vértanúságának 1700. évfordulóját. A jubileum emlékeztetőre ezen a napon márványtáblát avattak az Óperint utca 1. számú ház falán, amelyre a vértanúalkta ide vonatkozó néhány szavát is felírták:

„Azon a helyen, ahol testét a víz partra vetette, imádkozni helyet létesítettek.”

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület két szép napja

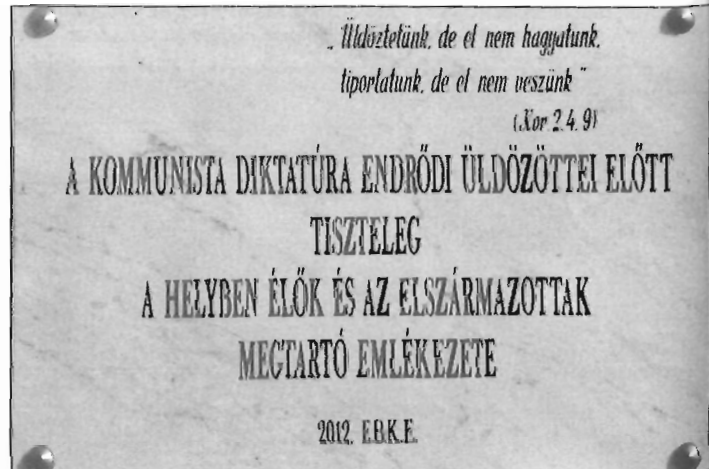
Szelíd, gyönyörű őszi napsugarak fogadták az október végén hazalátogató endrődieket. És még mi minden! Hétfőn, 22-én került megrendezésre a hagyományos disznóvágás. A Baráti Kör tagjai, mint egy jó nagy család, együtt dolgoztak fel egy disznót: te kavarod, te tekered, te töltöd, te sütöd és így tovább. Akadt a családban böllér is, szakács is, úgyhogy reggelire frissen sült vér és máj, ebédre a világ legfinomabb orjalevese, töltött káposzta, friss hurka és kolbász került az asztalra, és végül pillékönyű hájas teszta kínálta magát! – Még kóstolót is vihettünk haza egy jó nagy batyuval. És – mint ahogy az minden valamirevaló disznótörben lenni szokott, egymás egészségére kívántunk egy kis vörösbort, ilyesmit, majd előkerültek régi történetek is, volt vidámság, nótázás. Jó volt együtt dolgozni, együtt lenni.

Kedden, 23-án került sor a kommunizmus üldözötteinek emlékére felállított emléktábla avatására. 9 órakor mise volt az endrődi templomban, 10 órakor a Hősök terén tartottuk az emlékünnepeket. Gellai József az Endrődiek Baráti Köre nevében köszöntötte az ünneplő közönséget, majd elmondta: „Civil szervezetként nem tisztünk a politikai rendszerek minősítésére, de feladatunknak tartjuk az alapvető emberi jogok minden-

kori védelmét, és valljuk, hogy bármely diktatúra áldozatainak emlékére tisztelni tartozunk.” Dr. Erdész Ádám, a Békés Megyei Levéltár igazgatója emlékezett a diktatúra helyi eseményeire és arra, hogy a rendszer változás óta mennyi fájdalomra emlékeztetnek a maihoz hasonló táblák, vagy emlékművek: a holocaustra, a háborúk áldozataira, a málenkij robot áldozataira. A Honismereti Alapítvány gyűjteményéből felolvastunk néhányat a helyi diktatúrát átélő endrődi lakosok visszaemlékezéseiből. Polányi Évi és Cserenyecz Évi egy-egy szép, hazánkért könyörgő verset mondott el. Helyi kamarakórusunk gregorián énekekkel köszöntötte az ünnepeket. Ezután Turi-Kovács Béla és Tímár Imre leleplezték, majd Iványi László plébános megszentelte az emléktáblát, végül Czank Gábor plébánossal együtt elmondunk egy imát. Ezután a koszorúk elhelyezése következett. Emelkedett hangulatú, tartalmilag is értékes, emlékeztető ünnepség volt.

„A szülőhelyhez való tartozás érzése felülír minden különbözőséget – mondta valaki a közönségből. Ezen el kell gondolkoznunk.

Németh Eszter

AZ ÉN 1956-OM II. - Három bajtársam halálának emlékére

Otthon izgalommal vártuk az események kimenetelét.

Zoltán bátyám, mint katona viselt ember meglehetősen mélyen belemerült a kispesti forradalmi eseményekbe, fegyvereit a padlásra akarta elrejtetni, hogy majd ha jönnek az ENSZ csapatok, aktiválja magát. Édesapám – bölcsen - bedobta mindet a kútba, ráhordott 1 m földet. (Most már nincs kút, a pisztolyok, gránátok 10 m mélyen szétmálltak a földben.) Valahogy szereztem két R20-as csapat rádiót és óránként pár perces S.O.S jeleket küldtem a „Világba”. Tudtam, ilyen rövid idő alatt nem tudnak bemérni. Persze semmi értelme nem volt az egésznek. Mikor már a pufajkások kezdtek a környéken mozgolódni, apám baltával szétverte a rádiókat, a kályhában összeolvasztotta az alumínium részeket, az aprólékokat egy gazdátlan területen szétszórta.

Bátyám látva, hogy most már a helyzetnek fele sem tréfa, november 8-a körül disszidált Ausztriába, ahonnan később Kanadába ment. Keresték is nálunk, de már nem találták, engem békén hagytak. Mindenki tudta, november 3-ig a laktanyában voltam, engedéllyel vagyok otthon. Mondanom sem kell, mint 21 éves fiú igen sokat buliztunk, szórakoztunk a barátokkal, nem sokat törődünk a világ bajával. A kommunista kormány látszatra fűt-fát, amnesztiát ígért, nem nagyon aggódtunk.

November vége felé nagyon fenyegető közleményeket sugárzott a rádió, hogy a katonák menjenek vissza laktanyájukba. December elején mentem vissza. Az alakulatnál mindenféle szakmai munkát leállítottak, tébláboltunk, semmit sem csináltunk, idegen tiszték jöttek, akik meg akartak fegyelmezni minket.

Többféle katonai ágazatnál addig 3 év volt a szolgálati idő. A miénk is. Ekkor rendelték el, hogy csak 2 év lehet a sorkatonai idő, így szereltek le egyszerre két korosztályt ekkor nálunk is. Tehát igen meggyűrült a legénység és a tiszték is, mert sokan nem esküdtek fel Kádárra.

Így jött el december 11., amikor a Munkás Tanácsok általános sztrájkot hirdettek. Ezred gyűlésre jöttünk össze, ahol a parancsnok Gyuricza is ott volt. Szóvivőink kijelentették, hogy a Munkás Tanácsok felhívását mi is magunkévá tesszük, sztrájkba lépünk és haza megyünk. Gyuricza azt mondta: elfogadja a közakarát óhaját, csak azt kéri, ha valaki megkérdezi milyen volt az a Gyuricza, mondjuk azt, hogy jó magyar ember. Az egész, mostani szemmel nézve olyan szürreális, mint egy mese, mert mi az, hogy egy katonai alakulat sztrájkol? De ez akkor így volt! Haza mentünk megint, szórakoztunk, de bizony már sok barátunk eltűnt, agyonlőtték, az anyja nem is gyászolhatta. December végén már megint fenyegető hangok jöttek a rádióból. Sokan disszidáltak, többségünk visszament a laktanyába. De már akkor nem volt ott Gyuricza. Úgy tudom nem tette le Kádárra a hűségesküt.

Idegen tiszték jöttek, és kemény gyalogos kiképzésben lett részünk. A szakmai munka, a rádiók világa, mintha nem is lett volna soha. Néha lázadoztunk. Ami abban merült ki, hogy éjjel örségből lövöldöztünk, hogy erre, meg arra láttunk ellenséget. Tudták a tiszték ezt.

Már tavaszodott, április volt, amikor hajnalban sokunkat egyenként ébresztett a szolgálatvezető, hogy felkelni, teljes felszereléssel és egyéni tárgyainkkal együtt gyülekező az udvaron. Nem értettük, miért ez a csendes kiválogatott csoportosítás. Voltunk vagy 50-60-an. Az udvaron teherautók vártak, kit erre, kit arra szállítottak fel. Aztán elindultunk, csak azt láttuk, hogy kelet felé haladunk, elhagyjuk Budapestet és csak megyünk, megyünk keresztül az országon. Miskolcon kötöttünk ki a Határőr laktanyában. A Mátrától a Tiszáig tartó szakasz tartozott ehhez e körzethez, vagy 10 órs, jó elvtársakkal a túlóddalon.

Tehát az történt, hogy az ÁVH-t megszüntetve, a Határőrség a Belügyminisztériumhoz került, mint normál katonai alakulat. Határőrségnél is lecsökkentették 2 év 4 hónapra a szolgálat időt, és a lecsökkent állományt kölcsön honvédekkel töltötték fel, országosan sok ezerral. A honvédségnél igyekeztek a „kellemtelenül” gondolkodóktól szabadulni, meg pl. olyanokat az Isten háta mögé küldeni, akiket pár hónapra Oroszországba vittek '56-ban fogságba, és jobb, ha nincsenek szem előtt.

Mindenesetre a fogadó határőr tiszték közölték, hogy tudják, miféle népség vagyunk, és az eddigi életünk aranyélet volt az ezután következőhöz. Az biztos, soha nem csúsztam-másztam annyit hason a laktanya udvarán, mint aztán. Hónapokig semmi kimenő,

éjjel riadók, nappal folyosó mosás, majd zárt alakzatban csattogó menetelés a város utcáin, féljen a nép. Csak tartalékok voltunk, határőrsre nem helyeztek bennünket, mert megbízhatatlanok voltunk. Csak néha, egy-egy nagyobb riasztásnál vittek ki minket.

Tudni kell, hogy akkor, '57 tavaszán tombolt Miskolcon a pénztárral meglépő, majd visszatérő Grósz Károly-féle terror. Sok kivégzés is volt. Akit feljelentettek, azt azonnal bevitték, jól összeverték, csontját törték. Majd emez feljelentette az előző feljelentőt, akkor meg az kapta meg a magáét. A Határőr laktanya legszélső végét - az utcáról külön bejárattal - a Grósz-féle pufajkások kapták meg. Az épület-rész néhány pince ablaka, laktanyánk udvarára nézett. Éjjelente hallhattuk az ordítást, jajveszékelést. Már voltam a kezük között októberben. Tudtam, egy pissenés, és oda kerülök. Az is valakinek a jóindulatán múltott - az előző alakulatnál - nem írták rá a káderlapomra, hogy a szétlőtt autón voltam '56. október 27-én.

Időközben már ősz felé enyhült a (el)megítélésünk a határőr tiszték előtt. Külön szerencsém volt, hogy kiderült, értek a fotózáshoz. Az ezredparancsnok nagyon szeretett volna létesíteni egy fotókört. Mondtam, hogy értek hozzá, és van minden felszerelésem otthon. Édesapám leküldött mindent, kaptam egy jó kis padlás helyiséget, és berendezkedtem. Csináltam a rengeteg képet a katonatársakról, megalapoztam a helyi fotókört.

Az enyhülés odáig haladt, hogy novemberben már szolgálati útra küldtek Budapestre. No persze a bőrtáskát vittem én és egy eredeti határőr a géppisztolyt. Hová nem vittük (vonattal) a küldeményt, mint a budapesti Határőr Központba, a Budakeszi útra. Mélyen hallgattam, hogy „ismerős” vagyok itt. Tisztekkel, katonákkal beszélgettünk. Mint akkor mindenki, mi is finoman kérdeztük mi volt itt '56 októberben? „Szétlőttünk egy autónyi fasiszta brigantit”, „fasiszták jöttek egy autóval, de kinyírtuk őket”. Ne vegye zokon a tisztelt olvasó, de bizony nem döngettem a mellemet, hogy az egyik „fasiszta” én voltam. Gondolom, páran közülük megkapták a Szocialista Hazáért kitüntetést, és még most is élvezik az emelt nyugdíjat.

Ez az igazi csattanó!

Aztán eltelt a tél, a 2 év 4 hónap, 1958. március. Kiképezték az 1937-es korosztályt, mi is leszerelhetünk. Katonakönyvem szerint mindvégig honvédségi állományban voltam, maradtam és honvédeként szereltem le. Családot alapítottam, esti egyetemem végeztem, nagyon szép munkákban vehettem és vehetek részt.

Mivel az egykori vészes események helyszínéhez közel lakom, ott járok el, soha nem tudok nem rágondolni a három elesett bajtársamra, és arra, hogy én is ott fejezhettem volna be életem. A Jó Isten akarta, hogy ne úgy legyen, amiért neki tartozok köszönettel.

És milyen a sors!? Évtizedek óta keresem az egyik túlélő bajtársamat, B. Miklóst, és most akadtam rá, Floridában él.

Az emberi tisztesség úgy kívánja, hogy emlékezzünk a hősökre. Ezért az 50. évfordulón emléktáblát tetettünk a helyszínre, ahová elmegyünk – egykori bajtársak és hivatalos képviselők- minden év október 27-én, és lerójuk tiszteletünket halott társaink: **Jilek Pál hadnagy, Kara Károly honvéd és Takátsy György hadnagy** emléke előtt.

Tisztelettel: Szabó Béla

Endrőd néprajza

Rovartató Szendrői Szt.

Grócz Béla szentbeszéde 1890-ben, Szent Imre herceg ünnepén

Tisztelt Olvasó! Néprajzi forrásközlésünkben Grócz Béla endrődi plébános szent beszédét közöljük, melyet 1890-ben, a templom védőszentje, Szent Imre herceg ünnepén mondott el. A „szent beszéd” a frissen Endrődre helyezett plébános beköszönője volt a néphez. A lelkipásztori munka felelősségéről szól, valamint nagyszerű történeti áttekintést nyújt az irás Endrőd, ezen belül az endrődi egyházközség életéről. Elmélyült olvasást kívánok!

Szent beszéd

„Emlékezzetek meg az atyák tetteiről, melyeket cselekedtek az ő idejökben, s nagy dicsőséget nyertek és örök nevel.” Mk. 1.25.1.

Volt már alkalmam Szt. Imre ünnepén egy párszor hozzátok szólni kedves endrődi hívek, de akkor csak ünnepi szónok voltam, megbízást nyerve erre egykori felejtethetlen emlékü lelkipásztoroktól. Most Isten kegyelméből mint lelkipásztorok állok itt először ezen a magasztos ünnepen, mely ezen hitközségnek, s az egész helységnek sajátos, különös ünnepe. Ez az alkalom tehát reám nézve felette ünnepeles és alkalmas arra, hogy sok gondolatot és érzelmeket ébresszen bennem. Mintegy feltárnak előttem ezen község egész múltjainak képei, lelki szemem elé állnak azok, kik a lefolyt időkben ezen község lelkipásztorai gyanánt működtek, s mintha hallanám ezen megelevenült alakoknak kérdéseit: Te 17. Plébános, hogyan fogsz mihozzánk sorakozni? Hogyan fogod folytatni azt a nagy munkát, melyet mi közel kétszáz év alatt létesítettünk? Ha neked meg fogja engedni az Isten, hogy befejezd ezt a századot, mit fogsz majd felmutatni, amit a történet számbavehetőleg följegyezhet az endrődi egyház lapjaira?

Fontos kérdések, megdöbbentők is volnának, ha azok csupán csak nekem szólnának. De hiszen a lelkipásztor a legszorosabban össze van kötve lelki nyájával, s azok az alkotások, melyek egy-egy hitközségben végbemennek, a pásztor és a nyáj közös együttműködésének szoktak eredményei lenni, semmit sem tehet a pásztor, ha a nyája nem hallgat rá és nem követi őt, és csak tévelyeg az a nyáj, melyet a pásztor helyesen nem vezet. Ily szorosan össze lévén k. k. forrva veletek. Az elődök kérdése közösen illet engem és titeket, amit a kezdődő évtizedben, - mely be fogja zárni ezt a századot - az endrődi hitközség krónikájába be fog jegyezni a történet, arról együtt fogunk felelni az utódoknak és minden cselekedetek bírójának.

De hát voltaképpen mi az, amit nekünk ezen Szt. Imre dicső védnöksége alá helyezett egyházközség múltja szorosan szívünkre köt? Minő munka az, melyet nekünk ösökhöz méltóan folytatnunk kell? Álljanak elő az ösök és sorolják fel azon alkotásokat, amelyek 170 év alatt kezeikből kikerültek!

170 év elég hosszú idő ahhoz, hogy egy község bölcsőjéből kikeljen és felnevelkedjék, és mutasson fel tetteket, melyek az unokákat nemcsak lelkesítik, hanem kötelezik is hasonlókra. (Szigorú kötelezettséget rónak avégre, hogy azokat jól folytassák.)

1705-ben a rákok elpusztították a régi falukat a Hármaskörös partján, a régi Endrődöt is. Óriási pusztaság terült ezen a vidéken. Csabától Öcsödig, azon a részen, hol ma Berény, Gyoma, Endrőd, Szarvas, Szentandrás, odébb Csorvás, Orosháza, Komlós, Kígyós fekszenek, lakatlan pusztaság terült el.

Gyomát 1718-ban kezdték megszállani, akkor Endrőd még nincs említve a vármegyében létező községek közt, még 1719-ben sem, 1722-ben kezdődnek a települések az ország népesebb felső része felől. Ez évben szállották meg Szarvast, Berényt, Szentandrás, s alkalmasint ez időre lehet Endrőd újratelepülését is, mert biztos feljegyzés erről nincs sehol. Azon hirre, hogy az itt birtokoló kincstár be akarja telepíteni Békés megye lakatlan határait, indult el a 30-40 vállalkozó katolikus család is Gömör, Hont, Nógrád, Zólyom megyékből. Nyelvre ugyan nem egyek, de szívre, érezelemre, vallásra egyezők. Az endrődi határ még nem volt elfoglalva, itt ütötték le tehát a hontalan vándorok sátorfaikat, hol a zuggá kanyarodó Hármaskörös partján egy félig romban heverő kápolna kimutatta nekik a helyet, melyen maguknak állandó lakást találjanak. A kis csapatnak vezére is volt, hű lelkipásztoruk Pocsuk Imre, kinek első gondja volt rátűzni a keresztet ezen összeigazgatott kis templom csúcsára, azt a keresztet, melytől a hajdanta is ékesítette. (De melyet a későbbi viharos századok szerencsétlen vallási szakadása arról ledobott és felavatni Szt. Imre dicső védnöksége alatt a kath. Sz. vallás gyakorlatára.)

Nagy jelentőségű dolog volt ez, mert Kunszentmártontól Gyuláig nem volt katolikus szentély, mindenféle más vallású települők foglalták el a tért. Ide ékelte be magát a kis katolikus közösség, s midőn védőszentül Szt. Imrét választotta magának, ezzel kijelentette, hogy ezen a vidéken azon ősi vallásnak akar képviselője lenni, melyet Szt. István

apostoli fáradozásával, Szt. Imre pedig szűzi önfeláldozásával plánnépei szívébe. Nyíltan kijelentette, hogy keblében az igazi vallásos got és honszerelmet, az ösök ezen legdrágább kincsét akarja szoltárának tüzevel és védszentjének példájával élesíteni. Pocsuk Imre 1732-ig kormányozta hű nyáját otthonában, s eltemették a templom kriptájába, mert a régi templomok alatt többnyire voltak sírboltok.

Utána Stankovits János következett, kinek koráról már többet tudunk, mert alatta, 1733-tól kezdődik az anyakönyvek vezetése, mely egyről-másról nyújtanak felvilágosítást.

Megtudjuk ezekből például azt, hogy a pásztorok alatti első évtizedben a mostan virágzó törzsökös családok eleje már itt voltak, hogy hívek száma eleinte csekély volt, mert 1733-ban csak 28 született és pár esketett, 21 halt meg, hogy ezen évben a tanító bizonyos Kovács András volt, aki bizonyosan kántor is volt. 1736-ban már Nida Péter volt a tanító, a jegyző pedig Nida János. A népség alkalmasint újabb újabb települések által is gyarapodott, bár 1739-ben a pestis a szoknál nagyobb számmal döntött a sírba. 31 halt meg, nevezetesen kiöltött Bónus és a Mráz családot, s azután Végh Mihály, Giricz György, Barabás Mátyas, Sztanyik Mátyas, Rupcsó György és Szujó András háznép. Mégis annyira nem dült itt ez a borzasztó ostrom, mint a megye egy-egy községeiben, pl. Gyulán, ahol a népség felét és magát a plébánost is elragadta. Itt Endrődön a sokat fáradozó plébános szintén a gyulájába keveredett ennek a betegségnek, s azért 10 napot kellett fölterjesztett betegek veszteglő helyén, de az aggodalom nem valósult, vész elmúltával hálaadó Istentiszteletet tartottak, s fogadalmat tettek szombat délutánnak a megünneplésére és a szent olvasónak elismeréséért, mely is azért ezen énekek (Az egeknek szép csillaga) fejeződik be, amelyben a B. Szűz Mária ezen bajnak eltávolítására kéri.

Amint a népség szaporodott, a templom folyton kisebbedett, a koncátlan Körös mindég többet mosott el belőle. Kénytelenek voltak másikat építeni. 1751-ben fogtak hozzá, szilárd anyagból. Ekkor uraság ajánlatot tett nekik, hogy hagyják el a zugot, költözzenek a paphalomhoz és ott ő fog nekik templomot építtetni. De a lakosok nem voltak hajlandók a Köröstől eltávolozni, s inkább teljesítették az építést. Az új templom már Lapcsánszki György plébános alatt 1753-ban is befejezve, 8 lépésre állt a Köröstől, csak a szentély volt beboltosított tornya nem volt, 3 harangja mellette 1 haranglábon állott. Csak egy oltár volt benne, volt benne orgona. A Szt. Imre oltárképen kívül egy hordozható, ruhával ékesítve, a másik csinosan faragva és festve a sekrestyében állott. Volt egy faromás Mária kép, mely mellett a felfüggesztett gyertyák égtek. Volt benne egy magyar és egy tót evangélium, mos könyv, ami arra mutat, hogy a misét magyarul és tótul is mondták.

A templom mellett északra állott az iskola épülete, oly rozszani állapotban, hogy 1754-ben a látogató esperes kénytelen volt lebontatni. A hívek számát ekkor 1200-ra tették. Kántortanítója 1756-tól Veréb Mihály volt, ez a látogatási jegyzőkönyvből kitűnik, és kiemeli, hogy hívek közt búbiások, javasasszonyok, házasságtörők, ünnepszegők, Istenkarómlók nincsenek.

A következő időkben sűrűn változtak a plébánosok. Lapcsánszki után jönnek: Negyelik György, Lányi Mihály 1769-től 1772-ig, ki alatt hívek számának tetemes nagybővödése miatt 1766-ban kápláni állást kellett létesíteni. Ez idő tájt alapították a második iskolát is. Pápai Sámuel k. 1772-1780-ig volt itt. Alatta 1780 körül vagy előbb született meg a tót nyelv a templomban. Ezek után jöttek: Barics Bálint, Bikács Péter, Homonnay Zsigmond és János József, aki 10. plébános volt.

Záródik az 1700-as évek, kezdődik az 1800-as. Nevezetes időpont, fordulópontját képezi az endrődi egyháznak is. A népség annyira szaporodott, hogy 1800-ban már 205 gyermek született. Ezen idő kezdve már két káplán segítkezik a hívek ellátásában. Két új templom szaktították ki a szarvasi és a gyomai végeken.

De az új, s már teljesen megnagyobbodott Endrőd új korszak legjobban jellemzi az új templom tervezet és nagy buzgalommal, s dozatalkészséggel való felépítése. Nehéz idők jártak akkor. A már évnél régebben tartó francia háború éppen legjobban fenyegette a segélyforrásaiban legjobban kimerítette az országot. De a plébános népe nem lankadt.

1798-ban a báró Harruckern féle birtokot az örökösök felosztották, mely alkalommal Endrőd báró Stockhammer Ferenc örököséi jutott. János addig fáradozott, míg az uradalomnak közös pénztárából 18000 rén. azaz váltóforintot kapott egy új templom építésére. Ez kevés volt a tervezett nagyszabású templomnak, ennek, melyben most itt dicsérjük az Urat, felemelésére, mert az összes anyagaival a 3 oltárral, szószékkel és padokkal együtt, a szekeres és gyalog napszámon kívül 30 ezer pengő forintba került. 1804-ben Szt. Imre napján áldotta meg *folytatás a 15. oldalon*

Gyoma néprajza

Rövidítő Cs. Szabó István

Régészeti lelőhelyek Gyoma nagyközség területén I.

„CSUDABALLA (szakirodalomban: Csudabala)

A gyomai határ északi részén két régen elzáródott, egymást metsző holtág találkozásánál van a nagy kiterjedésű lelőhely. A holtágak külső oldalai, a partok magasak, az általuk bezárt rész alacsonyabb. A lelőhely mindkét holtmeder külső oldalán található. Az elnyúló háromszög formájú dombhát Ny-i végében egy erősen szétszántott kurgán/korhány – „kunhalom” áll. Alapátmérője 30 m, magassága kb. 1 m. Dr. Bereczki Imre dévaványai tanár, helytörténész a lelőhelyet ismertette, onnan cserepeket gyűjtött. Szórványosan található az alföldi vonaldíszes kultúrára jellemző cserépanyag. A leletek zömét azonban középkori cseréptöredékek adják. A középkori faluhelyet Csudabala faluval azonosnak tartjuk. A lelőhely D-i végén sűrűsödnek tégladarabok, emberi csontokkal együtt, itt állhatott a falu temploma. A lelőhelyen kevés árpád-kori cserépbogrács töredék is van, valamint fazékperem, csigavonalas jellegzetes díszítéssel. Nagyon gazdag a XVI-XVII. századi eredetű. Rozettás kályhacsempe töredékek is szép számban hevernek a felszínen. A két tagból összetett helynév, mindkét tagja személynévi eredetű, a Bala korábbi, a máig használatos összetétel a XV. században alakult ki, mivel a CSUDA nemzetség birtoka volt. 1325-ben „BOLA”, Endre fia Beke, CHUDA fiainak Lászlónak és CHUDÁnak adta cserébe. Az oklevélben a szomszédokat is említik, így pl. a „SYMÁ”-ról származókat. 1326-ból való határijárása alkalmával helynevek; FORCAKHALMA, TÜR folyó (a mai Berettyó), TEREMHOLM (Terenhalom), HYMESIGHAZ (Himesegyház – elpusztult falu valóságú a templom külső falán is festett képekkel), SAAGTOV (Ságtó), ECHEGTOV (Ecsegtó). A Forcakhalma kivételével a többi helynév ma is él. 1377-ben a kelet felől szomszéd Ecseg falu birtokába beiktatásakor BALAI János fiait: Tamást és Pétert, valamint BALAI Miklóst jelölték királyi embernek.

1463-ban a BALAI CSUDA nemzetség eladta itteni birtokát MONYOROSI Jánosnak, akit 1466-ban ide beiktattak, s ekkor írták először a birtokot CHODABALA alakban. Még 1466-ban MOGYOROSI Ferenc eladta 600 frt-ért a falut KOVÁCS István budai polgárnak. Az adás-vétel okán évtizedes per keletkezett a szomszédos ECSEG falu bortokosaival a budaszentlőrinci pálosokkal. Ez alkalomból több határbejárás is történt. 1466-ban Ecseg felől, 1475-ben Sima felől járták be a határjeleket. Ez utóbbinál említetnek JAKOBOTH, ERHARH (Érhát), ZELHALOM (Szélhalom), FARKASHALOM, ODWWM (Odvum)

nevű rét határpontokkét.

1483-ban a szomszédos Ványával pereskedtek REMETEZEZH (Remeteszeg) nevű rét miatt. 1484-ben a pálos szerzetesek budaszentlőrinci kolostora jobbágyaik nevében tettek panaszt KALLOI-LEWKEWS (Kállói Lökös, a nagykállói Kállay nemzetség őse) Turi jobbágyai ellen, akik csudabalai erdejük nagy részét kivágták, elvitték, s egy jobbágyot megöltek. 1498-ban határpontok PÓHALOM falu felől; NYARWSWEN (Nyárösvény), ZYLHALOM (Szilhalom), ZOBOROTH. Itt a per tárgya LAYFELDE (Lajföldre) nevű hely volt. A pálos szerzetesek birtokjogát 1493-ban a BODONI CHUDA Máté ősi jogon megtámadta és a pert 1505-ben megnyerte.

1519-1523 között csudabalai lakosok tanúskodnak NADÁNY (Körözládány) és EGE (ma gyomai határ) határán fekvő LUDASFENÉK birtok ügyében.

1552-ben említik először plébániáját, ami nem azt jelenti, hogy már századokkal azelőtt ne lett volna plébániája, római katolikus vallású közössége. A község 1554 óta török fennhatóság alatt állt. Az 1571. évi török defter szerint temploma és 35 háza volt. A nevekből ítélve magyar lakosságú s folyamatos lakottságára következtethetünk. 1574-ben jobbágytelkek száma 20-22 volt, s egy lakatlan udvarház, 1580-ban 9 jobbágyot és 2 zsellért írtak össze.

Csudabala a környező falvakhoz hasonlóan a XVI. sz. közepe táján reformált vallású lett, 1634-ben nevezik ide prédikátornak BALAI Györgyöt. Ekkor már református egyháza volt. 1685-ben a császári kincstár, majd a széki TELEKI grófok kezébe került. Pusztasággá lett az 1687 utáni „felszabadító” háborúk és az 1703, 1705, 1708 éveken kiurulló „rácjárások” miatt.

RÉDA – RÉDEI – HALOM – Póhalomtól NY-ra, az endrődi határszélen áll az erősen lekopott, csatornák és dűlőutak, erősakos rombolások által csaknem elpusztult halom – egykori kurgán. Korábban VASZKÓ Irén endrődi tanárnő gyűjtött itt tanulóival leleteket, amelyek a 2. sz. iskola gyűjteményébe kerültek.

A halomtól átszelő Köles-csatorna falából rengeteg őskori és szarmata-kori cserép került elő. Valamint néhány árpád-kori cserépbogrács töredék is előkerült a topográfiai terepbejárás alkalmával.

REMETE-HALOM – a gyomai határ ÉK-i csücskében a Holt-Berettyó régi medre egy szűk, de hosszú kanyart tesz, a Sártó-Gabonás csatorna folyik ma a régi mederben. Ennek NY-i partján húzódik 4-500 m hosszon nagy kiterjedésű lelőhely. É-i végén áll a REMETE-HALOM kurgán, alapátmérője 40-50 m, magassága 2,5-3 m. A halomtól D-re őskori csere-

pek, É-ra lefolyástalan legelő. A gyűjtött anyag zöme a KÖRÖS-kultúra jellegzetes csipett, karcolt díszítésű kerámia töredéke. Néhány V-VI. századi gepida-kori töredék, és szép számmal vannak innen árpád-kori leleteink, bográcsperemek, edényoldalak.”

Közreadja: Cs. Szabó István

folytatás a 17. oldalról

Hierogrif ima a harmadik évezred legelejéről

Óh Uram! a földünk amit századokig
megművelt az eke
s darabokra szaggatott az idő bösz kereke
hadd érleljen milliónyi magot
s táplálja keletet és éltesse nyugatot
ugyanaz a barázda fut völgyön és a hegyen
ugyanúgy azt reméli hogy
lesz még mit egyen
holnapra is minden ember ki kenyérré vágyik
és szíve nemesen parázzlik...

... legyen hát meg a Te akaratod!
óh Uram! Te tudod hogy a vért s az eke
egy anyagból készül
ám ha nemes ötvözetük vérrrel kiegészül
elsötétül... s búza ott nem terem
nem lesz áldás földön sem az embereken
óh Uram! Te tudod, hogy nem kell hozzá átok
van szép szó mi megebezhet
testvért és barátot
van szó ami napról napra szívünk mélyét rágia
és mint mételey fertőző a hazába...

... nem lehet ez a Te akaratod!

adjál inkább búzát s jó szót hadd vessünk és
békén hadd arassunk
mint a kovász hadd kelesszünk s éltet hadd
dagasszunk
míg a hegyek az egekig érnek
hadd lehessünk része az áldott egésznek
tekints reánk s a világra én lesütöm a szemem
láthatod, hogy gyarlón élünk
gyakran istentelen
akí épít hazugságból templomos palotát...
... azt hiszi hogy majd akkor... odaát...

...legyen meg a Te akaratod!

Uram engedd hogy e nemzet sok nyelvet de
egy nyelven beszéljen
add hogy ebben a hazában sose kelljen félnem
tudom megvan mindennek az ára...
hadd viruljon újra Mária országa
tisztá szíveit fogadhassam ha rám teszed kezéd
legyen merszem kimutatni
hitem a Te hited
hadd szólhasson testvérem is arról mit is akar
büntudatlan hadd mondhassam: Magyar vagyok
Magyar...!

Óh uram! A remény sosem halott
Legyen úgy legyen úgy
...ahogy Te akard!...

Tóthárpád Ferenc

SPORT

Labdarúgó hírek a Megyei I. osztályból

A Gyomaendrődi FC labdarúgói folytatták szereplésüket a Megyei I. osztályú labdarúgó-bajnokság őszi szezonjában. A tudósításban szereplő négy bajnoki mérkőzésen megszerezhető tizenkét pontból a csapat begyűjtött hetet, megnyert kettő mérkőzést, egyet döntetlenre adott és mindössze egy mérkőzésen szenvedett vereséget. Jelenleg a tabellán a hatodik helyet foglalja el, amelyet bízunk benne, hogy meg tud őrizni a téli pihenőig.

Az eddig lejátszott mérkőzések eredményei:

2012. 09. 29. Sarkadi Kinizsi LE – Gyomaendrődi FC 2 : 3
G.: Toldi B., Kovács R., Mester L.
Ífi.: 0 : 2 G.: Kiszely M., Dávid I.

Kiválóan kezdte a mérkőzést gyomaendrődi csapat, hiszen a tizenharmadik percben már kétgólos előnyre tett szert. Az előny sajnos nem megnyugtatta, hanem idegessé tette a csapatot. Sok helyezkedési hiba hátul, pontatlan passzok elől, ez jellemezte ekkor a játékot. Sajnos élt is a lehetőséggel a hazai csapat, és a szünet előtt szépített is. Fordulás után két-három nagyobb vendég helyzet, ami említést érdemel, egyébként mezőnymunka folyt a pályán. Negyed órával a mérkőzés vége felé úgy tűnt, mintha feladnák a hazaiak. Talán ezért lankadhatott a figyelem, aminek eredményeként a 83. percben kiegyenlített a Sarkad. A hazaiakat nagyon felpörgette az egyenlítés, megpróbálták megszerezni a győzelmet is. Ennek is köszönhetően nagyobb területe volt elől a vendég támadóknak. Egy kontra végén sikerült is megszerezniük a győztes találatot a mérkőzés utolsó percében. Sikerült elérni a célunkat és három ponttal távoztunk Sarkadról.

2012. 10. 06. Gyomaendrődi FC – Mezőhegyesi SE 2 : 1
G.: Molnár T., Werle T.
Ífi.: 1 : 1 G.: Kiszely M.

Mindkét csapat biztonságos védekezéssel kezdett, ennek ellenére helyzetek akadtak mindkét oldalon. Vendég kapufa, majd két kihagyhatatlan hazai helyzet, mégis úgy tűnt nem születik gól az első féldőben. A féldő utolsó percében azonban jött egy vendég kontra és vezetést szerzett a Mezőhegyes. Fordulás után taktikát váltott a hazai csapat és mindjárt látszott is a csapaton, hogy könnyebben szövögeti támadásait, amelyek több veszélyt is tartogattak. Jó húsz perces mezőnyfölény meghozta eredményét is kiegyenlített a hazai csapat. Érezhető volt, hogy nem elégszik meg ennyivel a gyomaendrődi gárda és 10 perc elteltével újra a vendégek kapujába került a labda. A vendégtámadásokban volt még veszély, de sikerült a mérkőzés végéig megtartani az előnyt. Izzadtság szagú győzelem, de mindig az ilyenek a legszebbek!

2012. 10. 13. Jamina SE – Gyomaendrődi FC 3 : 2
G.: Werle T. (2)
Ífi.: 3 : 0 G.: --

A mérkőzés úgy indult, ahogy gondoltuk, hosszú ívelésekkel próbálkozott a Jamina, a Gyomaendrőd pedig próbált kontrázni. Egyik elképzelés sem igazán működött. A gólcsendet a vendégcsapat törte meg, de a középkézdeésből azonnal a vendégek figyelmenlenségét kihasználva egyenlített is a Jamina. A második féldőben nem sok minden változott, hiszen egyik csapat sem változtatott taktikát. A féldő közepén némi szerencsével vezetést szereztek a hazaiak. Tíz perccel később egy ajándék büntetővel már kettővel ment Jamina. Az utolsó negyedórát megnyomta a Gyomaendrőd, de csak a 90. percben sikerült szépíteniük. Sajnos egyenlítőnk már nem maradt idő. A mérkőzésről összegzés képen el lehet mondani, hogy a helyzeteit jobban kihasználó csapat nyerte meg a mérkőzést.

2012. 10. 20. Gyomaendrődi FC – Füzesgyarmati SK 1 : 1
G.: Toldi B.
Ífi.: 4 : 1 G.: Timár A., Oláh R., Kovács N., Nagy T.

A tavalyi bajnokság második helyezettjét fogadtuk a hét végén. A vendégek a mérkőzés elején némi mezőnyfölényt harcoltak ki, több veszélyes támadást vezettek. Egy ilyen támadást követően a vezetést is megszerezték a féldő első felében. A hazaiak ettől kezdve bátrabban és veszélyesebben támadtak, ennek eredménye lett az egyenlítő gól. A második féldő is küzdelmet hozott szép játékot nem. Az utolsó negyedórában fokozta a tempót a hazai csapat és négy-öt helyzetet is kidolgozott, de a befejezések pontatlanok voltak. Szervezett, jó csapat ellen játszottunk, kis szerencsével meg is nyerhettük volna a mérkőzést, ha az utolsó percekben jobban összpontosítunk a kapu előtt.

Fülöp Zoltán

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

Szabó Attila és Hanyecz Judit hunyai híveink 2012. június 2-án Gyulán a Nádi Boldogasszony Templomban kötöttek szentségi házasságot.

Hornok Lajos és Josette Maria Overhaus (Hollandia) október 13-án a hunyai templomban kötöttek házasságot és kaptak áldást szeretetükre. Isten éltesse, és adjon egy életre szóló boldogságot mindkét párnak!

POSTÁNKBÓL

Olvasóink írják...

Várfi András gyomaendrődi polgármester és Dr. Csorba Csaba jegyző személyesen hozták el Hunyára a mellékelt dokumentumot. Köszönetet mondok az Önkormányzatnak, Polgármester és Jegyző uraknak.

Iványi László

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete
431/2012. (VIII. 30.) Gye. Kt. határozata

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete köszönetet mond Iványi László plébános, kanonok úrnak a Gyomaendrődi Római Katolikus Egyházközségért végzett áldozatos munkájáért, a mindenkori városvezetéssel való együttműködéséért.

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete további munkájához jó egészséget kíván.

Várfi András
polgármester

Dr. Csorba Csaba
jegyző

2012. november-decemberi rendezvények - Gyomaendrődön és környékén

Dátum 2012.	Megnevezés	Helyszín	Szervező(k)
XI. 3.; 17 óra XII. 14-ig	Szeverényi Mihály festőművész Kiállítás megnyitó + műsoros est	Gyoma, Vidovszky Béla Helyt. Gy. Városi Képtár. Kossuth utca 11	Kóris Györgyné; 06-66-282-067 06704187133; keptar@gyomaendrod.hu
XI. 10;	XV. Rumba Bál a 40. évforduló jegyében. Kéri előre bejelentkezni.	Gyoma, Katona J. Műv. Ház. Kossuth utca 9.	M. né Csapó Ildikó: 06-209970898 Reg.lap: www.rumbatse.hu
XI. 17;	Színfolt Mazsorett Csoport, 18. éves Jubileumi Táncbemutató	Gyoma, Katona J. Műv. Ház. Kossuth utca 9.	Hunya Jolán 06-30-374-7152
XI. 21; 10 óra	Gyermekszínház: Rémusz Bácsi Meséi; Róka és a héja	Gyoma, Katona J. Műv. Ház. Kossuth utca 9.	Hudák Júlianna T/F: 06-66-283-524
XI. 21; 14 ó.	Gyermekszínház: Don Quijote kalandjai	Gyoma, Katona J. Műv. Ház. Kossuth utca 9.	Hudák Júlianna T/F: 06-66-283-524
XI. 24;	Disznótoros és Böllér Pálinka Verseny. Rendkívül gazdag program! Fontos! A megadott címen érdeklődni kell!	Gyoma, Hárs Thermál Hotel udvar Hősök útja 54 Kérjen részletes programot!	GYÜSZTE: Pájer Sándor elnök 06-30/967-2741 Tourinform: 06-66-386-851 gyomaendrod@tourinform.hu
XI. 27;	Véradás	Gyoma, Katona J. Műv. Ház. Kossuth utca 9. 06-66-283-524	Magyar Vöröskereszt
XII. 21. 17 óra	Karácsonyi Ünnepi Műsor	Gyoma, Művészeti Iskola Kísérleti utcai hangverseny terem hnaniko@gmail.com	Hevesi-Nagy Anikó: 06-66-581-830; 06-20-287-4253

A programokban esetlegesen bekövetkező változásokért felelősséget nem vállalunk. Szerkesztőség

IV. Gyomaendrődi Disznótoros és Böllérpálinka verseny - 2012. november 24.

A Gyomaendrődi Üdültetési Szövetség Turisztikai Egyesület (GYÜSZTE) szeretettel vár minden kedves érdeklődőt és nevezni kívánó csapatot a IV. Gyomaendrődi Disznótoros és Böllérpálinka versenyre, 2012. november 24-én (szombaton) a Hárs Thermál Hotel udvarában.

Egyesületünk célja a nagyapáinktól tanult disznótoros hagyományok, gasztronómiai élmények újraélése, és gyermekeinknek való átadása. A csapatok versenyére jó alkalom a résztvevők és a város közönségének jó hangulatú építésére. A rendezvény piacán kolbász, tepertő, füstölt hús vásárt tartunk.

A vendéglátás hagyományos disznótoros ételekkel (hagymásvér, vesevelő, hurka, kolbász, cigánka, pecsenye stb.) várja a gasztronómiai élményekre vágyókat.

A rendezvény színpadán színes műsor, és este 19.00-kor Janicsák Veca dalai várják az érdeklődőket.

A verseny időpontja: 2012. november 24. (szombat)

A verseny helyszíne: Gyomaendrőd, Hárs Thermál Hotel udvara (5500 Gyomaendrőd, Hősök utca 52-54)

Egyesületünk Gyomaendrődért, az itt élők boldogulásáért, jobb közérzetéért szeretne tenni, amelyhez az Ön segítségét is szívesen vennénk.

Köszönettel, GYÜSZTE: Pájer Sándor elnök

XV. Rumba Bál a 40. évforduló jegyében!

A Rumba Táncklub megalakulásának 40. évfordulója alkalmából november 10-én este 6 órai kezdettel a Katona József Művelődési Házban. **A belépő jegyek a következő időpontokban és helyszíneken vásárolhatók meg:**

- Október 21. (vasárnap) 14-17 óra között a Kis Bálint Általános Iskola Hősök úti tornatermében (volt Uri Kaszinó épülete a Sikér ABC-vel szemben)
- Október 22. (hétfő) 14-15 óra között a Katona József Művelődési Ház színháztermében
- Október 24-től november 9-ig hétfő, szerda és pénteki napokon 17 és 20 óra között a Katona József Művelődési Ház emeleti tánctermében.

Megyeriné Csapó Ildikó egyesületi elnök

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

A népmese napja

Iskolánk az idén is csatlakozott a Határ Győző Városi Könyvtár programjához és Benedek Elek születésnapján az egész iskola egyszerre olvasta a Két testvér című magyar népmesét.

Az állatok világnapja

Kihasználva a jó időt, kerékpárral látogatott el a gyerekek egy része a Rubin farmra lovagolni, háziállatokat simogatni és játszani. A hullőkiállításra is többen bicikliztek át Gyomára a gáton.

Szenvedélybetegségek megelőzése

A Rózsahegyi Ház szervezésében Telekné Furák Mónika rendőr ezredes tartott előadást a nyolcadik osztályos tanulóknak a szenvedélybetegségek megelőzéséről.

Hulladékgyűjtés

Tanulóink és segítőkész szülei közel 14 tonna vas- és papírhulladékot gyűjtöttek majd félmillió forint értékben.

Bolyai matematikaverseny

Már hagyományosan egy busznyi tanulóval, ezúttal 10 csapattal vettünk részt a Bolyai Matematikaverseny megyei fordulóján, Szarvason. A gyerekek körében igen népszerű versenyformában 4 fős csapatoknak kellett együtt dolgozva 60 perc alatt 13+1 feladattal megbirkózniuk úgy, hogy egy feladatban sokszor több válasz is helyes lehetett.

Ennek elengedhetetlen feltétele olyan fejlesztő, elfogadó légkör, ahol a tanuló biztonságban érzi magát, ahol hangosan gondolkodhat, érvelhet, vitatkozhat, megtorlás nélkül tévedhet.

Fotókiállítás

Karl Keller fotóművész 1966-ban készült képeiből nyílt kiállítás az iskola aulájában Endrődi látogatás címmel. A kiállítást Dr. Szonda István nyitotta meg. Mesélt a gyerekeknek a múlt század közepének falusi életéről.

A megnyitón részt vett Szécsi Zsolt a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke is. Tanulóink a művészeti órákon ismerkednek a képekkel.

Ősz témahét

A Támop 3.1.4. pályázati programon belül negyedik éve rendezzük meg az Ősz témahetet. Ennek keretében hétfő délután Homoki Nagy István közel 60 éves természetfilmjét, a Gyöngyvirágtól lombhullásig című alkotást nézték meg az érdeklődő gyerekek. Kedden süteménykészítés, tökfaragás és a halloween arcfestés következett. A szerdai napon levelekből, termésekből készítettek képeket és rendeztek kiállítást a tanulók. Csütörtökön délelőtt a felsősök őszi témájú tesztekkel oldották meg.

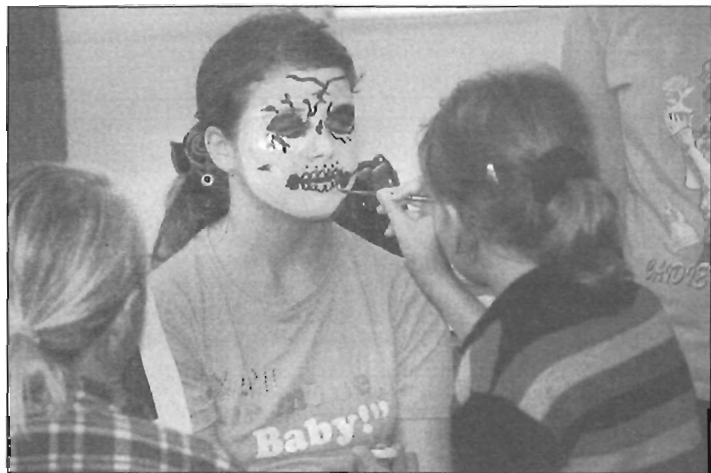
Az alsósok vitaminnapot tartottak, ahol végigkóstolhatták a gyümölcsökből, zöldségekből készült finomságokat, amiket otthonról hoztak. Így aztán bőven volt energiájuk, hogy részt vegyenek a délutáni vitaminfutáson a gáton és az ártéren.

Sporthírek

Az Őszi Körzeti Egyéni Versenyen 10 arany, 3 ezüst és 2 bronzéremmel a legeredményesebb iskola lettünk. Aranyérmesek: Bán Nikolett, Badari Gergő, Nagy Regina, Dudás Réka (2), Nagy Csilla (2), Papp Károly (3). Ezüstérmesek: Szerető Dorottya, Nagy Csilla, Dudás Réka. Bronzérmesek: Dudás Réka, Havelda Rebeka.

Dudás Réka részt vett Serdülő Országos Bajnokságon is ahol magasugrásban 4., 80 méteres gátfutásban 1. lett.

Az iskola életéről további információkat, képeket találhatnak az iskola honlapján: www.rozsahegyiskola.hu

Halloween arcfestés

Terülj, terülj asztalkám a vitaminnapon

Hamar megbarátkoztak a gyerekek a hátaslóval

Levélmanó készül az őszi témahéten

Benke Mária: **A madarak királya...**

A madarak hallották, hogy az állatok királya az oroszán...

Tanakodtak, hogy nekik is választaniuk kellene egy királyt, de hogyan, milyen szempontok szerint döntsék el, ki a legalkalmasabb?

Sokáig törték a fejüket, megbeszélték, hogy azt a madarat választják meg a királyuknak, amelyik a legmagasabbra tud repülni.

A sas szárnyalni kezdett a levegőben, és olyan magasra repült, hogy majdnem elérte az eget... A bemutatón ámultak a többiek és megbeszélték, hogy egyszerre kezdenek repülni fel-fel a magasba, és aki eléri a felhőket, az égi repül, azt választják meg a királyuknak...

Az erdei tisztáson gyülekeztek, és a nagy csivitelést tett követte. Megállapodtak, hogy rajtra indulnak. A verseny indítását a legmegbízhatóbbnak

közkívánatra kikiáltott madár – aki nem versenyzett – a vadgalamb kapta.

Felröppentek a madarak, szálltak-szálltak a magasba...

A köztudottan legkisebb madár, az ökörszem nagyon szeretett volna versenyezni, sőt nyerni is, de tudta, hogy nem jutna messzire, azonban cselhez folyamodott.

Mikor a sas szárnyalni kezdett gyorsan odaröppent az egyik szélesre kitért szárnya alá és megkapaszkodott benne.

A sas nagyon magasra repült, fáradni látszott és már majdnem feladta, mikor a kis ökörszem kiröppent a szárnya alól és csak szállt, szárnyalt...

A földről távcsővel szemlélte a vadgalamb és látta, hogy a sas már nincs versenyben, ellenben az ökörszem még mindig repül, magasabbra és magasabba törve...

Már majdnem megválasztották őt a madarak királyának, mikor kiderült a turpissága, dühösen üldözőbe vették a madarak, különösen a sas volt rá nagyon mérges, hogy csalással akart nyerni. Az ökörszem olyan picike volt, hogy elbújt egy bokorban úgy, hogy nem találták meg. Sokáig várakoztak a bokor tövében, de beesteledt és nem jött elő. Megbízták UHU-t, a baglyot, hogy örködjön, és ne engedje elrepülni a kis csaló ökörszemet.

A bagoly egész éjjel le sem hunyta a szemét, örködött, de a pici furfangos madár mégis valahogy megszökött...

Azóta lett éjjeli madár a bagoly, szegény szegényében, hogy elszalasztotta a kis csalót, nappal nem mer előbújni...

folytatás a 10. oldalról Majzik János kunszentmártoni plébános. De

akkor még csak úgy éppen lehetett benne Isteniszteletet tartani, a régi templom szegényes felszereléseivel. A szép, új, nagy templomhoz illő felszerelések még ezután következtek. Bámulunk is, épülünk is, mikor olvassuk, hogy az oltár lámpa 1300 forintba, ezüst kereszt 126 forintba, tömjénező 270 forintba, veres bársony mennyezet, 30 szék 372 forintba, a három oltár márványozása és aranyozása a szobrokkal 3050 forintba, a nagy oltárkép 450 forintba, a hat réz gyertyatartó 343 forintba, a szentségtartó 360 forintba, az áldozati kehely 185/52, az orgona 6000 forintba, a toronyóra 1300 forintba került. A legnagyobb harangot átöntették 19 mázsásra, ez is temérdek költségre került.

Ezt a temérdek költséget az említett 7200 forinton kívül mind a templom jövedelme, mely leginkább a községi malmok szombati vámjából állott, de leginkább a község pénztára, a hívek lankadhatatlan áldozatkészsége teremtette elő. Volt alkalmuk tanúsítani, hogy rájuk illenek a zsoltárok szavai: „Szeretem a te házádnak ékességét és a te dicsőségéd lakóhelyét.”

Jánosi plébános nem érte meg azt az örömet, hogy elkészíti működésének fő célját, az annyi gond és fáradtságba kerülő új templomot teljes díszében láthatta volna. 1805 szeptemberében meghalt. Munkáját buzgó utódja Csák Ferenc folytatta, aki 10 évig legeltette az endrődi lelki nyáját, bevégzte a templom felszerelését. Alatta, 1816-ban a fiúk tanítója Berta János, a lányok tanítója és a kántor Huszka József és Fekete Ferenc. (Működött 1806-tól 1816-ig.) Ő volt a 11. plébános. Ekkor épült a Vida-léle alapítványkórház 32 ezer forintért. 1816-tól 1825-ig a 12. plébános Krisfalusi Ferenc. Idejét és tetteit nevezetessé teszi, hogy Varum József püspök bérmálási körútja alkalmával 1824. május 9-én – melyre akkor húsvét III. vasárnapja esett -, a templomot ünnepélyesen felszentelte, és az, hogy Kalmár Mihály kitűnő buzgalma hívó, ki adakozásaival és kölcsönzéseivel már előzőleg is sokat járult a templom ügyeinek kellő mozdításához, 4285 forintot hagyományozott az endrődi szegények alapja gyanánt, méltó, hogy tisztelettel emeljük ki nevét, és azon számtalan áldásfóhászokhoz, melyek azóta ezer meg ezer segélyt nyerő szegény ajkáról ellebbentek, mi is csatloljuk a mieinket. Krisfalusi idejében már Endre Imre kántor és Bur Péter egyházi nevével találkozunk.

1825-től 1840-ig Lásbas János lett a plébános. Erélyét és tevékenységét emlegetik élő őrgeink. De mutatja ezt az a körülmény is, hogy 15 évi kormányzata alatt 15000 forintot költött a templom külső és belső díszítésére. Mely összeghez természetesen az adakozásra felszóllított hívek áldozatkészsége igen tetemes részben járult. Többiek közt ekkor fedték be a tornyot rézzel. Új gombbal és kereszttel látták el, s ezeket megaranyozták. A stáció képeket ekkor szerezték be. A veres márvány lépcsőzeteket az oltárok és a kancélus elé akkor csináltatták. Ezeket különösen Porubcsánszky Tamás 1000 forint adakozásával.

Huzly Károly: 1840-től. Ekkor épült a lányok új iskolája, mely eddig egy célszerűtlen és szűk épületben volt, a Vida kórház.

Utána Schifner Ede prépóst, plébános. Ezen korszak alkotásai még élénk emlékezetben vannak. A kegyúri jogok rendezése, a templom kétszeri zsindelezése, külső és belső díszítése, festése, aranyozása. Az orgona javítása és a mostani pompás orgonának készítése. A Mária oltár, az új stáció képek, a Szt. Imre kép, a két csillár. A Mária és Szt. József szobor, a templomi ruhák, stb. A templomban mind őr emlékeztetnek. A kálvária és annak állomásokkal, keresztekkel való felékesítése, szép alapokkal ellátása, a harmadik temető létesítése. A határ igen sok pontjának keresztekkel való ékesítése. A Jézus Szt. Szíve és élő rózsafüzétársulatok fennállása mind az ő nevéhez fűződnek. Mindezek mennyi fáradozásba és mily tetemes összegbe kerülésének felsorolása sokkal több időt venne igénybe, mint amennyi egy Trachacióra szükséges.

De mindezek nem adják meg az igazi jellemzést a Schifner korszaknak. Ennek megkülönböztető és találó elnevezése marad, az iskolák, a tanügy felvirágzásának korszaka. Az 50-es évek végéig még mindig csak 2 iskola teremben volt összezsúfolva a 7000-et meghaladó endrődi népség tanuló növendék serege, s az ő lelki kormányzása végén ezen kesekély szám 11-re növekedett, tehát majdnem megötöszökött...

Mély belátással ismerte fel a kor követeléseit és tapintatos buzditásával, törhetetlen erejével és ragyogó példaadásával lángra tudta gyújtani híveiben azt az áldozatkészséget, mely ennyi iskolának felállítására szükséges volt. Azért az a közel 40 esztendő, melyet ő itt töltött, s amelyet a 16 plébános közül még egy sem ért el, nemcsak azzal az iskolával fogja örökre az ő nevét hirdetni, melyre rá van vésva a Schifner iskolanev, hanem azzal még inkább, hogy „Az iskolák korszaka” cím alatt lesz bevezetve az endrődi hitközség történet könyvébe.

Ime Krisztusban szeretett k.k., rövid vonásban felsorolom az endrődi hitközség 170 éves múltjának történetét. Küzdelmeknek története az, mint minden történet, mely egyház megalakulását, megismosodását tárja a későbbi kor elé. A buzgalom és az áldozatkészség története, mint minden történet, melyben Krisztus szellemétől, az igaz benső vallásosságtól áthatott keresztények szerepelnek.

De éppen azért, mert küzdelmek története, arra tanít minket, hogy nekünk sem szabad visszaradni semmi akadálytól és nehézségtől, melyek a jó és nemesnek útjába szoktak gördülni. Éppen azért, mert buzgalom és áldozatkészségnek története, megmutatja nekünk utódoknak, hogy mi is csak a soha nem lankadó és ki nem merülhető áldozatkészség eszközeivel fogjuk sikeresen tovább folytatni őseink nemes tevékenységét.

A jövő mindenkor csak a múlton épülhet fel okosan és szilárdan. Egy természeténél fogva folyton gyarapodó község szellemi és lelki életének épületét sohasem lehet teljesen befejezni. A folytonos haladás, folytonos további tatarozását, bővítését követeli a szellemi épületek, az egyházi és iskolai ügyeknek.

Tehát a jövő tisztán áll előttünk. A templomunk kibővítése, fenntartása, díszítése, iskoláink szaporítása, kiseddovók felállítására, a szegények ápolása, fejlesztése, parancsoló kötelességként áll előttünk és hívja fel az utódokat arra, hogy ezen kiválóan keresztény kötelességek teljesítésében az elődök nyomdokaiba lépjenek.

„Áldozat és tett, ez a két tűkör, mely a valódi honfiút mutatja” - így szól a költő. Hát még a valódi keresztény. Hisz a kereszténynek egész élete áldozat az oltáron, áldozat a belső gonosz és nemtelen hajlamok leküzdésében, áldozat kifelé a játékonyság gyakorlatában, a mindenlépten kínálózó keresztthorodásban.

Minél jobb keresztények leszünk tehát, annál méltóbban fogjuk folytatni az elődök nemes munkálkodását, annál több Kalmár Mihályok és Porubcsánszky Tamások fognak sorainkból kikerülni. Mient és becsületbeli kötelességének tartsa mind az, akit Isten vagyonnal megáldott, hogy nemcsak életében hozzon áldozatot a napirendre kerülő nemes célra, hanem végredeleletileg is emlékezzék meg a templomról, vagy az iskoláról, vagy a szegényekről, amint erre újabb időben kezdődnek az örvendetes példák. Ne higgye senki, hogy az az egy-kétszáz forint meg fogja szegényíteni az örökösöket, ellenkezőleg, ez a folyton élő alamizsna áldozat illata, folytonos áldást fog lengedezni minden elhunyt lelkére, mind maradékaira.

Így fognak bennünk k.k. gyarapodni Szt. Imre önfeláldozó igaz keresztény szelleme és az a szellem gyarapítani fogja azt a nagy munkát, melyet Szt. Imre védnöksége alatt őseink megkezdtek és folytattak. És ez az igaz keresztény lelkiület, mely tettekben nyilatkozik, ez fogja nekünk biztosítani azt az örök boldogságot, melyet Isten jutalmul ígért azoknak, kik százsoros magvát termik a nekik jutott tehetségnek. Amen.

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

Határtalanul! Erdélyben

Milyen jó is lenne, ha minden diák úgy kezdené a tanévet, ahogyan a gyomaendrői **Kis Bálint Általános Iskola** hetedik évfolyamosai kezdték! A **Bethlen Gábor Nonprofit Zrt pályázatot hirdetett: Határtalanul!** címmel. A pályázat csak hetedikes korosztályú gyerekekre szólt. Augusztus végén kiderült, a nyertesek között van a Kis Bálint Általános Iskola is. **Határtalanul nagy volt az öröm!**

Október 3-án hajnali 3 órakor 45 diákkal, 5 tanárral és 2 sofőrrel elindult a busz **Erdély felé**. A gyerekek közül nagyon sokan nem voltak még Erdélyben. A határátkelőhely után először **Királyhágón** állt meg a csapat hosszabb pihenőre. Kivilágosodott, gyorsabban telt az idő. Kirándulásunk első programja a **Torda** belvárosában található híres **sóbánya** volt. A gyerekek nagy örömmel és kíváncsisággal hallgatták az előadást a föld mélyében, és még boldogabban vették birtokukba a különböző játékokat. Legnépszerűbbnek az óriáskerék bizonyult, a bánya legmélyén, ha lassan is, de forgott. A levegő tisztaságához semmi kétség nem fért, a sós levegő különösen az asztmatikus betegségben szenvedőknek nyújt enyhülést. Ragyogó napsütésre érkezünk ki a sóbányából. Irány: **Korond!**

A vízimalom és környéke mesebeli hangulatot árasztott. Mindenütt patakocská, a színesebbnél színesebb virágok izlésesen ölelték körül a panziót. Ezután mentünk **Máté Károlyhoz, a taplászhoz**. Nagyon érdekes foglalkozása van, ugyanis **taplógombából** készít vadászspakát, hűtőmágnest, egyéb csecsebecsét. A mester nemcsak szakmájának volt „mestere”, hanem a magyar nyelvnek is. Humorosan, izes történetekkel fűszerezve mesélte el életét, mesterségét. Arra is fordított figyelmet, hogy mindannyiunkat megajándékozzon, furfangos kérdéseit nagyon kellett figyelniük. Természetszeretete lenyűgöző volt, szófordulatai pedig ámulatba ejtettek bennünket: *”es mit szeretnétek még hallani?”* Késő délután koszorúztuk meg **Tamási Áron síremlékét Farkaslakán**, majd **Orbán Balázs**, a legnagyobb székely sírhelyén is tiszteletünket tettük. **Szejkefürdőn** a szél szeliden lengette a magyar és a gyomaendrői zászlót. Esteledett, szálláshelyünkre, **Marosfőre** indultunk. Szeretettel és finom vacsorával fogadtak bennünket, öt családi házból voltunk elhelyezve.

Második napunkat **Csíkdánfalván** kezdtük. A fekete fazekasság rejtelmeibe kaptunk bepillantást **Vászás Judit** vezetésével, majd megnéztük, hogyan szövik a szőnyeget. A **Gyimesek** változatos képe tárult elénk, az **ezeréves határhoz** mentünk, útközben megálltunk friss levegőt szippantani, és a vidékben gyönyörködni a **Fügés – tetőn**, vagyis a **Gyimesi – hágón**. A táj a zöld színében pompázott, búcsúzott a nyár, és csalhatatlanul előbújt az ősz színei is. Csodáltuk a természetet, a hegyeket! Igaza volt **Petőfinek**: *”Oh természet, oh dicső természet! Mely nyelv merne versenyezni véled?”* Az ezeréves határnál a 95 lépcsőt akadálytalanul vettük, sajnos mára ennyi maradt a **Rákóczi – várból**. A kis órházban Bilibók Ágoston részletesen elmesélte a történelem viharában edzett helyszín érdekességeit. **Csíkdélné** teplotoma magányosan kúszik a magasba, körülötte a falu régen kihalt. Temető veszi körbe, *”harcoltak hantjai a rontó idővel...”* A kicsi templom legszebb ékessége: kazettás mennyezete. Úgy tűnt, megállt itt az idő, ám amikor kimentünk a szentélyből, és feltekintettünk, **Csíksomlyó** karcú tornyaiba kapaszkodhatott a szemünk. Tíz perc múlva a híres búcsújáró helyen voltunk. Beléptünk a **kegytemplomba**. Nyugalom lett úrrá a csivitelő nagykamaszokon is. Béke és csend vett körül bennünket. Nemcsak a testnek, a léleknek is meg kell pihenni, meg kell állni. A **madéfalvi veszedelem** emlékoszlopa előtt egy verssel tisztelegtünk.

Harmadik napon izgatottan keltünk útra, **Nyerges – tetőre** mentünk, ahol sok székely alussza örök álmát! Szép emléket állítottunk fel, mellé pedig a névtáblát helyeztük el. Készítette: **Cs. Nagy Lajos tanár úr**, állította a Kis Bálint Általános Iskola. A felállításban **Kelemen Péter** segített a gyerekekkel együtt. **Jolika néni** elmondta Kányádi Sándor: **Nyerges-tetőn** című versét, majd közösen elénekeltük a Himnusz-t. Az **igazgatónő** a Körös Tv-nek adott rövid interjút, mert kicsi a világ, a szarvasiakkal találkoztunk a hősök sírhelyén. **Kézdivásárhelyen a Céh-történeti Múzeumot** tekeintettük meg, a Zsuzsi babák a gyerekkorba röptettek bennünket. Hosszú volt még a napi program: a mofetta nagyon érdekes hely, most sajnos nem volt „gázjelenség.” Innen nemskára a **mohos tőzegláp** területére érkezünk, majd a csodálatos **Szent Anna – tóhoz** kanyarítottuk utunkat, az erdőn vágunk keresztül gyalogosan, és egyszer csak elénk tárult a tó fenséges nyugalomával. Leírhatatlan szépség! A helyiek azt mondták: *”Ne féljünk, a medve csak akkor támad, ha bocsai vannak, ha éhes, és ha sötétedik.”*

Zavartan tekintgettünk egymásra. Esteledett. Igyekezünk biztonságos helyre menni, hegynek felfelé tartottunk, nem adtuk fel, minden-

Királyhágón

Szejkefürdő, Orbán Balázs sírjánál

ki sikeresen vette a meredek kaptatót. **Csíkszeredát** esti fényben pillantottuk meg, messziről mutatta az utat a **Márton Áron Gimnázium** kivilágított, gyönyörű épülete. A napokban adták át a felújított liceumot a tanulni vágyóknak.

A negyedik nap az egyik legszebb helyre mentünk el; a **Gyilkos – tóhoz** és a **Békás – szorosozhoz**. Magasba nyúló szikla meredélyei örökre emlékeztetnek maradnak, ahogyan a délutáni elfoglaltságunk is. A **marosfői** fiatalokkal közösen énekeltünk, táncoltunk, a **táncház** előtt azonban megnéztük a székely táncosokat, és örömmel hallgattuk a rögtönzött műsorvezető góbéságait is. Mi is kedveskedtünk vendéglátóinknak, 5 diákunk október 6-án tisztelettel veresekkel emlékezett meg az aradi vértanúkról. A vacsora előtt a **Maros – forrását** is megtekintettük, majd elérkezett az utolsó este. Vendéglátóink meglepetéssel készültek; hatalmas **tábortűzet** raktak. Körbeálltuk, és énekeltünk. Jól esett a tűz melege, jó volt együtt lenni, látni a kipirult arcokat.

Utolsó napunkat – miután elbúcsúztunk vendéglátóinktól – a **Bucsim – tetőn** kezdtük. Ez az út olyan kanyargós volt, hogy mindannyian kétségbe estünk a hullámvasúthoz hasonlító szerpentin úton. Szerencsére nemskára **Szováta** tárult elénk, fellelegeztünk. A fürdőváros, mint egy kis ékszerdoboz, ragyogott az őszi napfényben, a **Medve – tóhoz** sétáltunk, csodáltuk a táj szépségét. Késő délelőtt elindultunk hazafelé. Útközben utolsó programunk a kihagyhatatlan: **Tordai-hasadék**.

Tartalmas öt napot töltöttünk együtt, szép, gazdag élményekkel léptük át a határt. Köszönjük igazgató néninek, **Ágostonné Farkas Mária**nak, kísérő tanárainknak, **Kelemen Péter** és **Bacsa István** sofőröknek, a szülőknek és támogatóinknak, hogy lehetővé tették számunkra az utazást. Segítőink voltak még: **Várfi András polgármester úr**, **Kis Bálint Általános Iskola „Gyermekekért Alapítványa”**, **Gyomaszolg Kft**, **Höterm Kft**, **Oskó Sándor**, **Hegyi Ibolya** és **Fekete József**. Reméljük, legközelebb is lesz alkalmunk iskolai kirándulásra részt venni. *Addig is ne feledjük: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”*

Hunya Jolán, Kis Bálint Általános Iskola

Trodalmi oldal

Cserenyecz Éva

Polányi Éva

Nehéz idők...

Endrődiek visszaemlékezései

1949-be kuláklírára tettek bennünket, 1953-ig. Mindenünket elvették, a világon semmink se maradt. Vót nekünk egy szép, nagy lanyánk, keresztfivalóval, gazdasággal. Hasznáta a tsz.: épületet, lovat, szerszámokat, mindent. Mennyit dógoztunk avval a tanyával! Most meg azt se kérdezték meg, hogy hova megyünk, vagy mit eszünk!. Az vót a szerencsénk, hogy szegény édesanyám még élt a Sugár utcán, oda mehettünk. Nekem egy harapás kenyérem nem vót, mikor hazagyüttünk lakni, se pénzem. Nemlétező adóba vittek el mindenünket. Azt az adót az ember ki nem fizethette soha. Mert amit az egyik hónapba kifizettem, annak a háromszorosát írták ki a következő hónapra. Mikor először lefoglaltak mindenünket a tanyán, akkor még vót egy tehenünk. Azt eladtuk a szomszédnak, s az árán kiváltottuk a bűtort. Hát egy hónap múlva megint gyűttek, oszt újból lefoglalták az egész et. Már nem tudtuk kiváltani. Végignéztém, ahogy árverezték.. A két sifont nem vette meg senki, de nem adták vissza. Nekünk egy rossz szelón, egy kanapé, meg ez a lóca maradt. Minden héten gyűlt vagy a rendőr, vagy a végrehajtó, vagy a finánc. A szívem mán a torkomba vót, mikor megláttam, hogy befordútak a községkocsival. 25 hold földünk vót, meg két gyerekünk. Parasztok vótunk, oszt dógoztunk mindnyájan. Mért tettek erre a listára! Mert ezt rendelte Rákosi, meg Cserő! Ők persze nem gyűttek el egyszer se. De mindég vót rá emberük, akik végrehajtották, még túl is tettek rajta. Szegény uramat mindég kínozták: feljelentés miatt, békekölcsön miatt. Börtönbe is vót, nem is egyszer. Belebetegedett. 1953-ba lehetett földet visszaigényelni. Én is igényeltem, visszakaptunk 3 holdat, Hunyán. 25 km-re jártam kapálni biciklivel. De birtam, hála Istennek. Egyszer – sose felejttem el - bementem a község házára, hát ott láttam a két sifonomat. Ránéztem, de nem mertem szólni egy szót sem.

* * *

Mikor a háborúbú hazagyüttém, újrakezdtém a bótót. Eltakarítottuk a romokat, felépítettem a leégett üzletet. Akkor 49-be gyűttek, hogy elveszik. Engem is hívtak, hogy menjek a szövetkezetbe - segédmunkásnak. Nem mentem. Megvettem Jozepovicstól a szemben lévő üzletet, mert ő meg kiment Palesztínába. Újra kinyitottam. Rövid idő alatt mindenféle adótarozásom lett, amit hiába törlesztettem, csak szaporodott. Végül odajutottam, hogy elárverezték a boltot. Mással is próbálkoztam még egy ideig, de be kellett látnom, hogy nem érdemes. Ekkor elköltöztem Endrődrű.

* * *

A kisfiam mindég járt hittanra, meg ministrálni is. Mikor odakerült a sor, Gyomára jelentkezett a gimnáziumba. Nem vették fel, de nem szótak csak augusztusba. Akkor is a gimnázium igazgatója szót, aki ismerős vót. Ő mondta, hogy baj van, a gyerek felvételét a bizottság nem javasolta, mert osztályidegen. A továbbtanulási lapja nem is a gimnáziumban volt, hanem Békéscsabán. Elmentem Csabára, a megyére, hogy onnan kikérjem a lapját. Ott azt mondták, ők csak akkor adhatják ki, ha a helyi tanács javasolja a gyerek továbbtanulását. Elmentem én az endrődi tanácshoz is. Ott a tanácselnök-helyettes azt mondta: „Tuggya meg, hogy nemhogy nem javasoljuk a gyereket, egyenesen nem engedjük! Megértette!”

A szomszédunk egyik fia Debrecenbe tanút, a református gimnáziumba. Mondja a szomszédasszonyom: „Hallod, mennyé el Debrecenbe, biztos felveszik a fiadot! Erigy el!”

El is mentem, de mán szeptember vót. Ott azt mondták, hogy mivel késő van, csak akkor vehetik fel, ha felvételiztetik. Elvittem a felvételire, hát megfelelt.

- De baj van, igazgató úr! – montam - A gyerek felvételi lapja Békéscsabán van a Művelődési Osztályon, és nem adják ki.

- Ne törődjön vele, majd én elintézem. – válaszolta.

Igy is vót. A fiam Debrecenben október 2-án kezdte az iskolát, de karácsonyra már behozott mindent.

Szilágyi Ferenc

Emlékünnepre (részletek)

Elszárad a fű, elhull a virág,
de a Te Igéd, Uram, megmarad:
mint volt kezdetben, s – tudtuk -, Veled egy volt,
de az ország, Uram, a nemzet szárad,
mert nem egy Véled s nem egy szent Igéddelel –
nem marad meg: elhull, ha meg nem tartod –
Mi könnyeinkkel öntözük ugyan,
de az őszben elsorvadó fűvet,
az alvó fákat csak a Te bölcs erőd
újíthatja meg: Földünk tengelyét
el- kimozdítván –

Hozd fel tavaszát újra nemzetünknek,
kimozdítván a világ tengelyét,
mint akkor: im, majd félévezrede már
hogy megújult volt a hit, a világ –
s csodából újból: fél százada, hogy
az Igazságnak lelke felragyogott:
a lyukas zászlók templomablakán
mikor Rád láttunk újra és Te ránk
s kiszögeztük az Örök Pontokat,
mellészögegvén örként mi magunkat,
jöttöd várván –

Nyújtsd felénk hát kezed:
elszáradt fűből, üszkösült virágból
hogy lesz gyümölcs!!
Jöjj, jöjj: kiszáradt szomjú kelyheinkbe
lelkünk' -ifjító Lelkednek borát
égi kenyered mellé újra töltsd!
S küldj jó vincellért, hívó szíveket.
[...]

Ők sem tehettek másként, 56-ban,
1517-ben, miképp
szent őseik: a gályára, bitóra
menők. A lényeg: rest ne légy a szóra
ha az égben fenn megkondul az óra
és akkor se, ha minden óra hallgat!
[...]

A Földet rontó otromba hatalmak
gyilkos gázait lelkünk fújja szét,
szögezzük ki hitünk szent tételét
nem lehetünk – e drog-szenyvezte földön,
e bűnfüggő, pénzkábitós világban
szemléltői a Kárvallásnak:
mert Isten ellen való vétek ez,
mert Ember ellen való vétek ez
s nem lehetünk – a hitünk kötelez
cinkosai az árulásnak!

Nem hagyhatjuk el őket
egykor gályára, halálba menőket
tánkok ellen pusztá kére kelőket –
lelkünk rajta:

nem hagyhatjuk soha
--- ránk sújt különben Isten ostroma –
nem hagyhatjuk a Gonoszknak e Földet! –

Elhangzott 2012. október 23-án a kommunizmus endrődi üldözötteinek tiszteletére rendezett ünnepi megemlékezésen.

folytatás a 11. oldalon

Izes Izes

November

Narancsos krémleves

Liszttel, vajjal világos rántást készítünk, és rostos narancslével öntjük fel, k tejszínnel sűrítjük, cukorral izesítjük. Feldarabolt narancsot rumba ázt mazsolával, tejszínhabbal tálaljuk. (Lehet melegen is, lehet hidegen is.)

Seidl Am

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Tornádó elektromos kerékpárok,

gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények,
hűtőszekrények, fa-

gyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
szegkek, csavarok, zárok, lakatok,
fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

*Hítellehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!*

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű
felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot
is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozások
- laminált parketta lerakása, parkettacsizolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőtér beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sít elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása,
ill. téglal rakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált
parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új
vendégemet teljes körű női-, férfi és
gyermek-fodrászatomban.

Igény szerint házhoz is megyek! Hétféteken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna
GYOMAENDRÖD, KULICH GY. U. 61.
Telefon: 06/70/312-5037

INTER
NYELVSTUDIÓ
Nyissa 21381-2007

Nyelvtanfolyamok, kezdőknek és haladóknak:
egyéni, páros, csoportos, igény esetén hétféteken

Kezdő angol / német

▪ 30 órás külföldi munkavállaláshoz

▪ 60 órás általános tanfolyam

Angol / német nyelvvizsga tanfolyamok

Angol & német társalgás (20óra)

Hogy formába hozd magad!

Üzleti angol és üzleti német – csoportos

Minimum alapszintű tudással

Felkészítés állásinterjúra (10 óra)

Gyerektanfolyamok

Külföldi álláslehetőségek:

vendéglátás, gyári munka, feltétel: alapszintű nyelvtudás

támogatott képzések cégeknek: TÁMOP pályázat keretében

Erd.: 06-20/947-1603; www.internyelvstudio.hu

Inter Nyelvtudió, Kossuth út 18. hétfő-péntek: 14.00-18.00óra

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Háiba szállnak árnnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BÁTORI GYULA, aki Gyomán élt, szeptember 26-án 83 évesen súlyos betegség után befejezte földi pályafutását. Gyászolják: hozzátartozói

KATONA LÁSZLÓ, volt endrödi, később hunyai lakos, Telekgerendáson október 20-án 91 évesen elhunyt. Gyászolják: családja

ÖZV. TÍMÁR GERGELYNÉ SZABÓ MAGDOLNA szeptember 30-án 101. évében csendesen az Égi Hazába költözött. Gyászolják: leánya Irénke, unokája Tibi és a rokonok

VALUSKA LAJOS, aki Gyomán élt, október 5-én 82 évesen elhunyt. Gyászolják: családja, rokonok, ismerősök és a Kertbarát kör

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Iványi Imrere (Pire) emlékeznek halálának 3. évfordulóján imádságos szeretettel: a Család és a nagyszámú barátok

Fényképalbum

A hunyai ministránsok, kb. 1959-60-as évek

Felső sor, balról jobbra:
Véha Antal, Gubucz Zoltán, Urbancsok Mihály

Alsó sor, balról jobbra:
Bula András, Bula Béla, Iványi Ede, Németh Dezső, Véha Ferenc, Hunya Béla
Középen Lengyel László plébános
(Beküldő: Véha Ferencné, Hunya)

A Tímár család 1950-51

Középen: id. Tímár Máté és Papp Mária gyermekeik:
Tímár Illés Bal hátsó) – Vaszkó Margit, gyermekeik: Béla (bal első) – Margitka (nagyszülők között, középen)
Tímár Vilmos (jobb felső) - Hunya Erzsébet, leányuk Irma (hátsó sor, középen)
Tímár Mária ápolónő (első sor jobb oldal)
Tímár Máté író (első sor, balról a második)
(Beküldő: Gellai Imréné)

'56-os ünnepség Gyomaendrődön

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizet szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Őszi ajánlataim:

- Kandallók, szeneskályhák, füstcsövek, gyújtós kockák
- Cefreshordók, üvegdemizsonok, műanyagkanalak
- Befőzéshez üvegek, üvegtelők, tartósítószer
- Őszi műtrágyák, virágföldek, tápanyagok
- Főliák, takaróponyvák, zsákok, mű. virágcserepek
- Kéziszerszámok, szegek, csavarok, kerítésdrótok
- Munkavédelmi bakkancsok, munkaruhák védőkesztyűk
- Gumicsizmák, esőruhák
- Festékarúk, ercetek, glettek, csemperagasztó
- Silicon tömitők, purhabok, ragasztók
- Izzók, elemek, zárok, lakatok
- Alu. létrák, fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők
- Középszőnyegek 2X3 méter, futószőnyeg
- Konyhai eszközök, üstházak, zom. üstök

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁ

VÁROSUNK. Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5555 Hunya, Kossuth u. 1. Tel., Fax: (66) 2352, (20) 9457-843 varosunk@gmail.com * Alapítók: Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Gellai József, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, Lehoczkiné Timár Irén, Polányi Éva, Sóczó Géza, Seidl Ambrus, Szabó Béla, Dr. Szond István * Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88 *

http://www.szentgellert.hu * E-mail: varosunk@gmail.com